

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

**Minunea
lui Brumel**

**Ceea ce
nu
se schimbă...**

3

ANUL XXV

(1244)

17 IANUARIE 1969

pvp pvp - P

0 000 0000
0 000 0000
0 000 0000

A. KOLCEANOV

Iarnă (Linogravură)

POVESTIRE DOCUMENTARĂ

Probele sînt concludente (I)

A fost, poate, singura împrejurare cînd obiceiul de a privi prin gaura cheii s-a dovedit folositor. Lucrurile s-au petrecut astfel :

Tamara Ivanovna Fileva locuia de multă vreme singură. Era încă uimitor de frumoasă la cei peste patruzeci de ani ai ei și în zilele de sîrbătoare, și uneori și în serile obișnuite, avea mulți invitați, care-i făceau totdeauna plăcere. Cum se întimplă uneori în apartamentele comune, colocatarii Tamarei Ivanovna erau foarte curioși, mai ales unul dintre ei : Evghenia Semionovna Pușkariova. Ca să nu-i scape nimic, Evghenia Semionovna se repezea cea dintîi să deschidă ușa sau să răspundă la apelul telefonului.

În ziua cînd începe povestirea noastră Tamara Ivanovna Fileva avea un oaspete. Venise pe la zece dimineața, în timp ce Evghenia Semionovna prăjea pește în bucătărie. Nemulțumită că nu reușise să deschidă dînsa ușa, curioasa vecină se strecură pînă la ușa camerei unde stătea Tamara Ivanovna și privi pe gaura cheii. Pe divan era tolănit un bărbat de vreo patruzeci de ani, destul de prezentabil, cu părul negru și ochii căprui. Purta un costum din stofă bună, dar demodat.

„În trecere prin orașul nostru. Logodnic”, își spuse sigură de ea Evghenia Semionovna.

Tamara Ivanovna luase loc în fața lui.

— Nu vă deranjați. Am mîncat, și spunea vizitatorul. Nu dorm aici. Plec chiar astăzi...

Fumul care începuse să se răspîndească prin tot apartamentul o sili pe Evghenia Semionovna să-și părăsească postul de observație și să alerge la bucătărie spre a salva ce se mai putea salva din peștii ce se frigeau în tigăie.

La unsprezece firii soneria telefonului. Ca de obicei, Evghenia Semionovna ridică imediat receptorul. Un glas de bărbat se interesă de Fileva. Pușkariova îi bătu la ușa, dar nu căpătă nici un răspuns. Privi din nou pe gaura cheii și înțepeni de groază : Tamara Ivanovna era întinsă pe dușumea, într-un lac de sînge, iar de „logodnic” nici urmă...

Evghenia Semionovna chemă imediat „Salvarea” și anunță miliția.

Tamara Ivanovna își pierduse cunoștința. Devansînd lucrurile vom spune că victima și-a revenit după trei zile, dar medicul nu îngădui nimănui să se apropie de patul ei timp de două săptămîni, la capătul cărora Tamara Ivanovna se afla în afara oricărui pericol.

Cercetările făcute la locul crimei și interogatoriile luate vecinilor stabiliră că din camera victimei dispăruseră : televizorul, magnetofonul, mașina de scris, covorul plușat, un geamantan de

culoare închisă și cîteva lucruri de îmbrăcăminte. Nimeni nu putea, însă, spune, dacă mai fuseseră furate și alte obiecte de valoare sau bani.

Scotocind prin cameră, anchetatorii găsiră, lângă divan, o batistă bărbătească mototolită. După ce fu fotografiată și trecută în procesul-verbal, expertul secției tehnico-științifice o viri cu o pensetă într-o sticlă și sigilă sticla.

În cîteva minute toate secțiile de miliție din capitală au fost înștiințate despre cele întimplate și li s-au transmis semnalmentele presupusului criminal. Agenții miliției au cutreierat toate casele vecine și au identificat trei femei care văzuseră un bărbat cu un geamantan și o boccea. Individul luase un taxi de lângă magazinul alimentară al cartierului. Informația a fost furnizată de vînzătorul de la raionul de carne.

Semnalmentele necunoscutului coincideau cu semnalmentele „Oaspetelui”.

Cartierul general al anchetei se stabilă la Miliția judiciară. Curînd, aici fu înregistrată o comunicare importantă, venită de la șeful unui parc de taxiuri : „Oaspetele” călătorise cu taxiul pînă la Piața Taganskaia. Șoferul care condusese taxiul cu presupusul criminal pînă la punctul amintit zărise apropiindu-se de clientul lui o femeie scundă, slăbuță, ce nu părea a fi din Moscova. După ce schimbaseră cîteva cuvinte luaseră amîndoi alt taxi.

Faptul pîrîndu-i suspect, șoferul își însemnase numărul mașinii.

Aflînd asta, șeful grupei operative dădu dispozițiile necesare pentru descoperirea taxiului cu care plecaseră necunoscuții. Taxiul fu găsit imediat și șoferul se prezentă la Miliția judiciară. Confirmă că luase doi pasageri din Piața Taganskaia, un bărbat și o femeie, pe care îi lăsase pe Bulevardul Leningrad. Pasagerii avuseseră două bagaje : un geamantan și o boccea, dintr-un covor de pluș, cu niște lădițe.

Trecuseră două ore... Între timp, anchetatorii cercetaseră camerele de bagaje ale gărilor feroviare și maritime, magazinele de consignație, verificînd zeci de televizoare, magnetofoane, mașini de scris, geamantane, covoare ce fuseseră abia primite în păstrare sau pentru a fi puse în vînzare, dar nici unul din ele nu aparținuse Tamarei Ivanovna Fileva.

Dădură o raită și pe la aeroporturi, încercînd să stabilească, cu ajutorul hamalilor, dacă cei doi nu se evaporaseră pe calea aerului.

— Mi se pare că l-am văzut, răspunse gînditor un hamal. Mi se pare că au luat cursa...

— Aveau bagaje ?

— Da. Două. Într-un covor plușat, cu dungă, un televizor și cîteva lădițe. O boccea grea. Abia am ridicat-o. Geamantanul era din import, cenușiu.

Avionul se afla încă în zbor cînd ministrul de Interne al republicii spre capitala căruia se îndrepta avionul fu înștiințat de ceea ce se întimplase la Moscova și de semnalmentele celor doi pasageri suspecți.

Bărbatul și femeia fură oprîți cum coborîră scara avionului, îmbarcați, separați, în două mașini și transportați în oraș.

Organele republicane de miliție stabiliră numaidecît că era vorba de un anume Antonov, din personalul unei expediții geologice, care mai fusese judecat de două ori ; însoțitoarea lui, pe nume Johova, făcea parte din personalul aceleiași expediții.

Și acum tată-ne din nou la Moscova. Două mașini se îndreaptă spre clădirea ministerului de Interne. Într-una — Antonov, în cealaltă — Johova. Cei doi nu mai știu nimic unul de altul. Sînt conduși spre birourile Miliției judiciare prin coridoare diferite, în cabinete diferite.

Antonov e interogat de colonelul de miliție Vladimir Pavlovici Șarapov, iar Johova de locotenent-colonelul de miliție Vasili Fiodorovici Pașcenko.

Antonov o izbise de trei ori în cap pe Tamara Ivanovna Fileva cu un baston metalic și era ferm convins că o omorise. Era, de asemenea, sigur că nu lăsase nici un fel de urme în cameră. Vecinii Tamarei Ivanovna nu-l văzuseră. Schimbăse trei mașini pînă la aeroport. Stabilise în amănunțime cum să se comporte și socotea că nu putea fi demascat.

De aceea se simțea sigur de sine, deși nici pînă la aeroport și nici în avion nu izbutise să stea de vorbă pe îndelete cu complicea lui. Reușise să vadă în fugă lucrurile din boccea și geamantan și hotărîse că, la nevoie, va spune că le-a cumpărat de la diverși cetățeni lîngă Consignația.

„S-ar putea să mă contrazic cu ce va declara Johova, își spunea totuși Antonov. Dar am să mă țin tare. Lucrurile ar putea sfîrși prost numai în cazul în care s-ar dovedi că am cumpărat lucruri de furat”.

Vladimir Pavlovici Șarapov, unul dintre cei mai experimentați anchetatori ai Miliției judiciare, era convins că atacul criminal era opera lui Antonov. Nenumărate dovezi îi confirmau convingerea. Acestea trebuiau doar sistematizate și coroborate cu altele noi, spre a-l înfunda pe Antonov.

— Te aflai la Moscova în trecere sau ai venit anume ?

Cu această întrebare își începu Șarapov interogatoriul.

— În trecere. Mi-am petrecut concediul în regiunea Smolensk, împreună cu soția.

— Unde ați cumpărat lucrurile : la Moscova sau în regiunea Smolensk ?

— La Moscova, lîngă magazinele de consignație de pe Sretenka. Ni le-au vîndut un bărbat și o femeie, care ne-au spus că s-au mutat într-o casă nouă și aveau nevoie de bani.

— Uite un condei și o coală de hîrtie. Notează obiectele pe care le-ai cumpărat și prețul lor. Descrie, de asemenea, semnalmentele celor doi, cum erau îmbrăcați, cu ce-au adus lucrurile la vînzare.

Antonov se îngălbeni. Stropi de sudoare începură să i se scurgă pe frunte, dar începu să scrie liniștit.

O convorbire, aproximativ asemănătoare, avu loc și în celălalt cabinet.

— La percheziție, în poșeta duminică s-a găsit o sumă mare de bani. De unde o aveai ? o întrebă pe Johova locotenent-colonelul Pașcenko.

E. Krecet

(Va urma)

EDITORIALE

Scriitori
despre cărțile lor

MIKOLA BAJAN : „În volumul „Oameni, Cărți, Momente” am adunat articolele mele despre literatură și artă, dintre care cele dintîi au apărut încă în 1929. În același timp, de patruzeci de ani am scris multe reportaje, însemnări, prefețe ; selectînd din ele numai ce mi s-a părut mai puțin trecător decît filele calendarului, am păstrat doar o mică parte. Culegerea nu tinde deloc spre unitate și desăvîrșire. Fiecare însemnare se bazează fie pe un fapt trăit, fie pe un act de conștiință sau pe un eveniment de însemnătate generală, dar care mi-a îndreptat atenția spre o carte sau alta, spre un om sau altul.

Am dorit să mă mai apropiu o dată prin articolele mele de giganti depărtați în timp ca Rustaveli, Navoi, Guramișvili sau de alții mai apropiați ca Maxim Gorki, Ivan Franko, Lesia Ukrainka, Șalom Alehem. Dar am scris și despre contemporani, încercînd astfel să mă cufund în universul creator al unor scriitori pe care i-am cunoscut și îi cunosc, care m-au fermecat și mă încîntă”.

NIKOLAI NOSOV : „Editura „Detskaja literatura” publică o ediție în trei volume a lucrărilor mele pentru copii, prefată de Valentin Petrovici Karamzin. Primul volum cuprinde povestirile de începutul activității mele scriitoricești.”

Noua întîlnire cu tinerii mei cititori mă bucură mult. Știu că unii dintre eroii povestirilor mele au devenit prieteni ai celor mici. M-am străduit totdeauna să descriu faptele eroilor fără să apăs pe latura didactică și, dacă am plătit tributul cuvenit fanteziei, mi-a fost mereu teamă de Mătușa Plictiseală. Micii cititori sînt un popor foarte viu, neastîmpărat, nerăbdător, care nu suportă un asemenea oaspete (mă refer la Plictiseala mai sau amîntită) nici în viață, nici în paginile cărților noastre...

Volumul întîi include povestiri din viața preșcolarilor : „Cei plini de fantezie”, „Pălăria vie” și altele ; din viața pionierilor : „Casa lui Mișkin”... „Prietenul”, „Tuk-tuk-tuk” etc. ; din viața școlarilor : „Banda veselă”, „Jurnalul lui Kolia Sinișin”, precum și nuvela „Vitea Maleev la școală și acasă”.

Cui i se adresează volumul ? După părerea mea, nu există hotare de vîrstă, imuabile. În general, așa cum se spune la sfîrșitul volumului : „Școlarii tineri și mijlocii”. Dar așa adăuga : și pentru preșcolari. Multe din povestirile volumului au apărut, separat, în ediții pentru preșcolari. Așa încît vor avea de lucru și cei mari : părinți, bunici și alte neamuri.”

cartea

cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

cartea cartea cartea

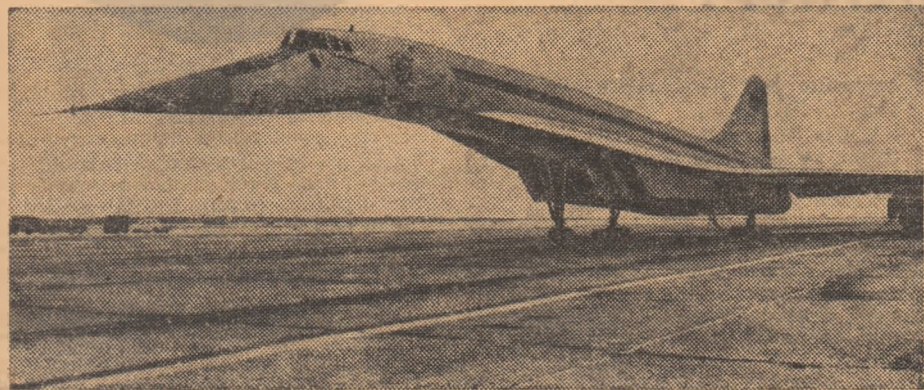
cartea cartea cartea

CE SE DISCUTĂ

Făgăduielile
lui Tu-144

Știrea că Tu-144, primul avion supersonic civil, a început seria zborurilor de încercare, a stîrnit mare interes în toată lumea. După cele dintii date, sumare, publicate în numărul trecut, acum sîntem în măsură să revenim cu precizări suplimentare, care explică și mai bine ecoul avut de ieșirea la start a gigantului. Iată-le :

După primul zbor

Tu-144 va străbate distanța Moscova-New Delhi în două ore, Moscova-Habarovsk în 3 ore și 20 de minute, iar Moscova-Paris într-o oră jumătate. El va putea utiliza aeroporturile pe care aterizează acum Tu-104. Într-adevăr lungimea pistei de decolare nu trebuie să fie mai mare de 1900 de metri, iar zgomotul produs de motoarele sale nu depășește...

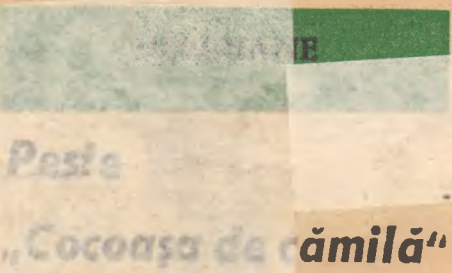
mal mică, dat fiind că cele mai lungi călătorii abia dacă vor depăși 3 ore. Răspunzînd apoi la o întrebare a ziaristului, Alexei Tupolev a adăugat :
— În momentul de față se pot construi avioane cu viteze de ordinul a 2000—3000 de kilometri pe oră. Această viteză se va menține probabil ca viteză limită vreo zece ani. Problema căldurii ridică dificultăți enorme, dat fiindcă aparatele se încălzesc foarte tare la viteze mari. Așa stînd lucrurile, în anumite cazuri nu are nici un sens să se mai sporească viteza. Căci, pentru un avion de călătorii, importantă este nu atît viteza maximă de croazieră, cît viteza medie de croazieră, adică distanța împărțită prin timp. Cine va pleca, să spunem, de la Moscova la Tbilisi sau Omsk nu va face cu Tu-144 mai mult de o oră. Toată problema este de a se ști în care parte a parcursului e mai avantajos să se economisească

ghiză", de 592 km. La ieșirea din Frunze pe primii 60 de km, ea face o impresie cît se poate de pămîntească, fiind străjuită la dreapta și la stînga de case țărănești, prăvălii, stații de mașini sau de benzină. În următorii 40 km se cațără însă de la 1000 la aproape 3600 m altitudine pe un lanț neîntrerupt de serpentine. Asfaltul cedează locul pietrișului mărunțit și trecut cu compresorul pentru că acesta este refractar la polei. În pasul Tiua-Așu („Cocoasă de cămilă") se află cel mai înalt tunel din Uniunea Sovietică, săpat de elita constructorilor de metrou din Moscova și Leningrad. Cînd cele două echipe au făcut joncțiunea, sectoarele lor nu s-au „îmbucut" doar cu 34 mm în înălțime și cu 12 mm în lățime. Prin tunelul de 2600 m trece o șosea asfaltată cu două piste. După el o uriașă spirală de piatră coboară brusc în valea Susamir sau „Viață frumoasă". Un milion de oi descind acolo la sfîrșitul fiecărui mai, căci sînt așteptate de pășuni savuroase. Noua șosea valorează astfel și mii de tone de carne. Cînd nu exista, turmele trebuiau să treacă printr-un pas de 3586 m acoperit aproape tot anul cu zăpadă. În cursul drumului oile pierdeau în greutate 3—4 kg. Scurtarea călătoriei le scutește de această cură de slăbit forțată și le prelungește șederea în vale cu o lună.

După primăvara din Susamir călătorul dă iar de iarnă pe „Șeua albă" (Ala-Bel), cocoțată la 3220 m, unde ultima zăpadă se topește la sfîrșitul lui iulie și primii fulgi cad la începutul lui septembrie. În acest punct, Tian-Șanul se supără adesea pe șoseaua care i-a fost pusă cu forța în spinare și încearcă să scape de ea blocînd-o cu avalanșe de pietre sau zăpadă ori spă-

timp : în zbor sau de la aeroport spre oraș și vice versa. Sînt situații care pun probleme diferite.

Evident, viteza va mai spori totuși, dar într-un viitor mai îndepărtat.

„Munții Cerului", cu numele lor de baștină Tian-Șan, împart Kirghizia în două printr-un zid pe care se părea că numai călăreții și oile îl pot trece. Pînă acum cîțiva ani încă, cel ce vroia să ajungă motorizat din nord în sud, de la Frunze la Oș de pildă, trebuia să facă un ocol de 1200 km prin trei republici învecinate. „Din motive de sănătate", Tian-Șanul era lăsat mult la stînga. Cînd un camion se aventura totuși prin munți, șoferul își lua hrană și piese de schimb pentru cîteva luni, iar dacă și cînd se întorcea acasă era sărbătorit ca un Columb.

Acum însă? Acum se poate pleca dimineața (în zori, desigur) din Frunze și ajunge după amiază la Oș pe „Șoseaua Cerului", sau, conform denumirii oficiale, „Marea șosea națională kir-

— După dumneavoastră !
Desen de V. Azeniev

lînd-o cu torente. O stație hidrometeorologică păzește însă cu strășnicie sectorul și, dacă acesta este totuși blocat, dinamitează zăpada sau stîncile și repară stricăciunile, pentru a restabili circulația în maximum două zile.

URBANISTICĂ

Noi magistrale
subterane

Caracterul de stringentă actualitate al problemei transporturilor urbane se explică prin împrejurarea că extinderea spațiului destinat locuințelor, care la o amploare din ce în ce mai mare, se orientează spre crearea de cartiere rezidențiale la periferia centrelor industriale și „implantarea" de orașe satelit cît mai depărtate de aceste centre. Evident, aceste măsuri exprimă necesități reale, care contribuie însă și mai mult la strîngularea mijloacelor de transport în comun.

Gospodarii marilor orașe sovietice încearcă să rezolve problema prin înmulțirea liniilor de metrou, adevărate magistrale subterane, economice, rapide și comode. În afară de metrourile din Moscova, Leningrad, Kiev și Tbilisi, s-a hotărît astfel construirea de mijloace de transport similare și în marile centre industriale Baku și Harkov. Inaugurarea primei tranșe a metroului din Baku a avut loc la sfîrșitul anului 1967. Situată într-un circ natural înclinat spre un golf, capitala Azerbaidjanului — care are un milion de locuitori — e astfel amplasată, încît problema transportului urban de suprafață este practic insolubilă. De aceea, s-a recurs la soluția metroului care, rulină cu o viteză de 75 km/h și avînd pentru fiecare stație un debit de 41 garnituri pe oră în fiecare sens, asigură jumătate din toate necesitățile de transport ale orașului, care se întinde pe aproape 20 km. În cursul lucrărilor, constructorii au folosit metode inedite și un nou tip de elemente din beton armat, care rezistă la presiuni mari și protejează împotriva apelor de infiltrație. În ce privește stațiile, ele sînt realizate din marmură în culori luminoase împodobită cu email, iar dalele sînt dotate cu un sistem luminescent indirect.

Lucrările primei tranșe a metroului din Harkov — al doilea oraș al Ucrainei — vor fi terminate în 1970. O linie va traversa orașul de la est la vest, iar o a doua de la nord la sud, garniturile putînd circula și pe liniile de cale ferată periferice. Pentru a ajunge astăzi de la orașul satelit Liubotino la Ordjonikidzevski, unul dintre cele mai mari cartiere industriale ale orașului, aflat la 39 km distanță, e nevoie de 75 de minute; metroul direct va permite, însă, o economie de o jumătate de oră !
Noile tipuri de dispozitive de semnalizare, blocat automat și comunicații vor permite garniturilor să ruleze într-un ritm de una la 90 de secunde. Lucrările celei de a doua tranșe a metroului din Harkov vor începe în 1970. Ea se va întinde pe o distanță de 19 km și va avea 12 stații. În fine, o a treia linie va conduce la un nou raion rezidențial situat în partea răsăriteană a orașului unde va fi amenajată, în cincisprezece ani, o așezare pentru 350.000 de locuitori.

Două „Soiuz"-uri în premieră cosmică

Ianuarie 1969 marchează o dublă premieră cosmică. Două zile la rînd, de pe cosmodromul de la Baikonur și-au luat zborul, propulsate de gigantice rachete, două nave de tip „Soiuz", în care călătoresc patru noi eroi ai cuceririi Cosmosului. La 15 ianuarie, 24 de ore de la plasarea pe o orbită circumterestră a lui „Soiuz-4", pilotat de locotenent-colonelul Vladimir Șatalov, o replică identică a sa, Soiuz-5, a intrat pe o orbită paralelă. La bordul cosmonavei-gemene, trei cosmonauți : locotenent-colonelul Boris Volinov, inginerul de bord Alexei Eliseev și inginerul-cercetător locotenent-colonelul Evgheni Hrunov, aflați ca și Șatalov la primul lor zbor în Cosmos.

Prezența simultană a patru oameni în spațiul cosmic este cel dintii aspect inedit al noii performanțe menite să inscrie o dată deosebit de însemnată în istoria cuceririi Cosmosului care nu a implinit încă nici 12 ani. În acest interval, în care rolul științei și tehnicii sovietice rămîne legat de evenimente memorabile, au fost parcurse cîteva etape : perfecționîndu-se neconținut sistemul constructiv, rezistența și forma vehiculelor spațiale, odată cu tehnica de navigație și posibilitățile piloților de a manevra navele, au fost experimentate primele joncțiuni între nave, realizate prin autocomandă.
Succesul misiunii îndeplinite în octombrie trecut de

Gheorghe Beregovoi, care a reușit să apropie „Soiuz-3", la bordul căruia se afla, de cosmonava fără pilot „Soiuz-2", a deschis drumul unor operații de zbor care fac posibilă manevrarea manuală a vehiculelor spațiale după necesități, în vederea plasării pe orbitele necesare apropierii și apoi joncțiunii cu alte cosmonave.

Se poate deci presupune că și misiunea celor două cosmonave „Soiuz" aflate actualmente în plin zbor e să urmărească, în vederea atingerii acestui țel, perfecționarea tehnicii de manevrare și joncțiune etc. Actualul zbor a și fost apreciat ca atare de un expert de talie mondială ca prof. Kaminsky, directorul Observatorului din Bochum, care îl socotește un pas hotărîtor în cucerirea sistemului solar cu ajutorul navelor cosmice dirijate de la bord. După părerea sa, scopul zborurilor lui „Soiuz-4" și „Soiuz-5" este pregătirea viitoare a construirii, în Cosmos, a unor stații interplanetare de pe care ar putea fi lansate nave cosmice spre Lună, spre Marte, Venus etc...

Îndeplinirea acestor sarcini incredințate celor patru cosmonauți sovietici va avea nenumărate implicații asupra evoluției zborurilor interplanetare în viitorul foarte apropiat.

Dar asupra acestei mari premiere cosmice a anului 1969 vom reveni mai pe larg în numărul viitor.

Incît se poate spune că era avioanelor supersonice a început cu adevărat abia acum. Și e plină de făgăduieli, intrucît oferă un confort sporit și o oboseală

...ualitate
...ualitatea actuală
...ualitatea actuală
...ualitatea actuală
...ualitatea actuală
...ualitatea actuală
...ualitatea actuală
...ualitatea actuală
...ualitatea actuală
...ualitatea actuală

INTERVIU

Cu Marcello Mastroianni despre interviufobie, Sophia Loren și „Floarea soarelui”.

Marcello Mastroianni împreună cu soția și fiica au făcut o scurtă călătorie de agrement la Moscova. Urmărit de reporteri, celebrul actor nu s-a lăsat lesne prins pentru interviuri. Iar când trimisul revistei „Sovetskaia Kultura”, F. Andreev, a reușit totuși să pună mâna pe el, Mastroianni a explicat motivele acestei fobii.

— N-am să uit niciodată cu ce ne-

răbdare m-am dus la întâlnirea cu ziaristii după premiarea mea pentru rolul din filmul „Zile de dragoste” al lui De Santis. Eram convins că pot să le spun niște lucruri nemaipomenite. Dar pe urmă am început să constat că această indeletnicie improprie unui actor consumă nepermis de mult timp. În plus, recitind textele interviurilor mele am înțeles că filozofam pe teme de care de mult îl s-a făcut lehamite tuturor. Și că o făceam și destul de anost și fără autoritatea necesară. Încît într-o bună zi mi-am spus: în definitiv am o meserie, ce rost are să o mai fac și pe oracolul? Și am încetat să mai dau interviuri. Convingerea mea e că artistul nu trebuie să-și explice singur creația. El comunică cu publicul

prin intermediul artelor sale. Iar arta adevărată nu are nevoie de o armată de „traducători” gata să deslușească cea mai mică intenție. Cum le-ar fi stat lui Cehov sau lui Pirandello să-și analizeze singuri fiecare nuvelă pe zece de pagini?

Fiul de tîmpalar născut în măruntul tîrgușor Fontana Liri a căpătat această convingere într-un sfert de secol de activitate rodnică în teatrul și cinematograful italian. Cînd, la 18 ani, s-a urcat pentru prima oară pe scenă, nu-și făcea iluzii în privința viitorului său artistic.

— În familia noastră s-a întîmplat atunci o dublă nenorocire: tata a orbit, iar mama și-a pierdut auzul. Totuși nu lipseau de amatori în care jucam. Tata venea să mă audă, mama să mă vadă.

Dar Fortuna l-a luat sub protecția ei. În 1945, Mastroianni a reușit să se înscrie la universitatea din Roma. În fața băiatului de țaran din Fontana Liri s-a deschis atunci perspectiva de a deveni arhitect. Dar la universitatea din capitala italiană funcționa atunci o trupă teatrală puternică. În rîndurile ei studentul Mastroianni a jucat multe roluri din repertoriul clasic, a cunoscut și s-a împrietănit cu oameni care au devenit ulterior actori, regizori, pictori celebri. Colega lui de trupă Giulietta Masina l-a recomandat călduros regizorului Luchino Visconti, ridicîndu-i în slăvi talentul actoresc. Visconti a devenit pentru Mastroianni primul dascăl, geniul bun care l-a ajutat să intre în contact cu arta teatrală adevărată, să joace pe scenă alături de actori de mina întîia.

Prima întîlnire, în 1947, cu cinematograful n-a produs nici o impresie asupra tînărului actor.

— Nici nu e de mirare. Cum se putea compara primitiva ecranizare a „Mizerabililor” lui Hugo cu strălucitele spectacole Shakespeare, Alfieri, realizate de un maestru ca Visconti...

Abia la cinci ani de la debutul cinematografic numele lui Mastroianni a început să apară iar pe generice. Primele succese le-a recoltat cu rolurile din filmele „Parisul rămîne Paris”, „Fetele din piața Spaniei”, „Simțuri”. Paralel, întrupa la teatrul „Eliseo” din Roma personaje din dramaturgia lui Cehov, Arthur Miller, Tennessee Williams.

„Prezența lui Mastroianni în spectacolele teatrului „Eliseo” realizate de Visconti, a fost considerată un eveniment important” — a scris ziarul „L'Espresso”. Într-un interviu din anul 1968, el a fost întîlnit de ziarista presă din capitala italiană.

— Tu ai avut o mare avînt în viața mea: ai cunoscut pe Sophia Loren. Am jucat împreună în filmele „Păcat că ești o femeie”, „Morarului”, „Făcîndu-și un loc” de Fellini și „Fetti și Mario Camerini”. N-aș putea spune că aceste filme sînt o mîndrie a cinematografului național. După aceea am avut șansa să joc în „Noapți albe” de Visconti, în filmele de Fellini, Antonioni, Germi. Dar în comediile pe care le-am amintit mai sus Sophia și cu mine ne-am găsit unul pe altul. Perspectiva unei rodnice colaborări ulterioare, născută atunci, s-a realizat în filmele „Jeri, azi, mîine”, „Căsătorie în stil italian”. Sper că noua noastră întîlnire în coproducția sovieto-italiană „Floarea soarelui” ne va aduce satisfacții nu numai nouă, ci și spectatorilor. Voi reveni curînd la Moscova, împreună cu Sophia Loren, pentru primul tur de manivelă.

TELEVIZIUNE

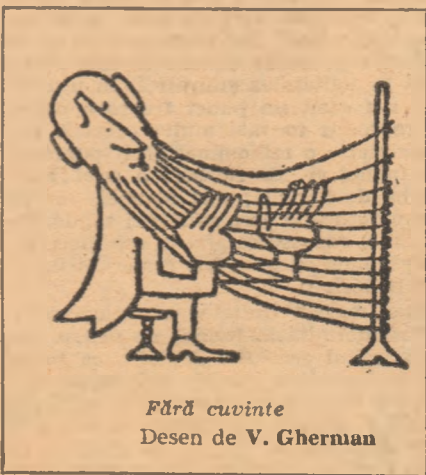
Povestea unui mare păcătos

Doi specialiști italieni în Dostoevski, dramaturgul Diego Fabbri și regizorul Sandro Bolchi, au realizat pentru televiziune un film în opt serii după romanul „Frații Karamazov”.

„Frații Karamazov” poate fi considerată opera capitală a lui Dostoevski. Chiar dacă din punct de vedere artistic nu atinge perfecțiunea romanului „Crimă și pedeapsă”, intensitatea concepției și a analizei o plasează printre cele mai semnificative creații ale întregii literaturi europene din a doua jumătate a secolului XIX. Cartea este nu numai un strălucit exemplu de „roman de idei”, ci exprimă în același timp, mai bine ca oricare altă operă, opinia lui Dostoevski că literatura trebuie să reveleze toată problematica, atît de complexă și de greu sondabilă, a sufletului omenesc.

„Frații Karamazov” a avut un destin teatral fericit. Versiunile dramatizate poartă semnături prestigioase, ca acelea ale lui Jean Copeau, Corrado Alvaro, Diego Fabbri (a cărui versiune stă la baza serialului care constituie un adevărat eveniment al programului televiziunii italiene). Dar Sandro Bolchi nu s-a mulțumit numai cu textul lui Fabbri. După cum se știe, Dostoevski a vrut să completeze „Frații Karamazov” și a schițat osatura unui alt roman: după ce a narat violenta ostilitate dintre un tată și fiii lui, ostilitate care se încheie cu condamnarea lui Dmitri Karamazov, acuzat de a-și fi ucis părintele, scriitorul intenționa să continue biografia lui Dmitri. El vroia să treacă astfel dincolo de istoria distrugerii unei familii. La rîndu-i, Sandro Bolchi a crezut oportun să nu se oprească la sfîrșitul romanului și a adăugat o serie întreagă, a opta, pe baza punctelor de sprijin din „Povestea unui mare păcătos”.

Filmările au început la jumătatea lui decembrie și vor dura trei luni, termen extrem de generos pentru televiziunea italiană. O altă dovadă a importanței acordate acestei realizări este echipa de interpreți de prim ordin, decorurile și costumele de mare amploare, filmările în exterior, figurația numeroasă etc., etc. Dintre interpreții principali îi amintim pe Salvo Randone (Fiodor Karamazov), Corrado Pant (Dmitri), Carla Gravina (Katerina Ivanovna), Lea Massari (Grușenka), Umberto Orsini (Ivan).

Fără cuvinte
Desen de V. Gherman

BALET

Randevu în iunie...

În iunie anul acesta, la Moscova se va desfășura un mare concurs internațional de balet. „Sperăm că această manifestare va atrage mulți participanți și va deveni tradițională” — a declarat unui ziarist Igor Moiseev, președintele Comitetului de organizare.

Concursul va fi dotat cu multe premii, greu de cîștigat. Însă, dat fiind că exigențele față de dansatori și coregrafi vor fi multiple și diverse. Căci competiția îi privește și pe aceștia din urmă, întrucît concursul are menirea să-i stimuleze și pe cei care creează dansu-

rile, pe cei care reînnoiesc coregrafia, găsesc idei noi și soluții originale.

La concurs se pot prezenta artiștii între 18 și 28 de ani. Într-o primă etapă ei vor trebui să-și arate măiestria în dansul clasic, să execute un „pas de deux” și variații solo. Organizatorii nu intenționează să fixeze aprioric fragmente de balet obligatorii, pentru a lăsa concurenților o cît mai mare libertate artistică.

În cursul celor două etape următoare, ei vor trebui să execute, în afară de o bucată clasică, și o operă a cărei punere în scenă să nu fie anterioară anului 1960.

Concurenții admiși în finală vor trebui să prezinte juriului și publicului 4 numere. Durata fiecărui dans nu va putea depăși 15 minute. „În felul acesta, juriul își va putea face o idee obiectivă despre concurenți — a arătat Moiseev. Spun concurenții însă între ghilimele — a ținut să adauge artistul — întrucît dacă fiecare dintre ei se va strădui să cîștige un premiu, ei vor alcătui totuși o mare familie. Încît poate că cel mai mare merit al viitoarei întîlniri va fi acela de a promova între participanți prietenia și înțelegerea, de a-i ajuta să cunoască și să aprecieze calitățile artistice și personale ale celor care reprezintă baletul pe glob”.

CINEMA

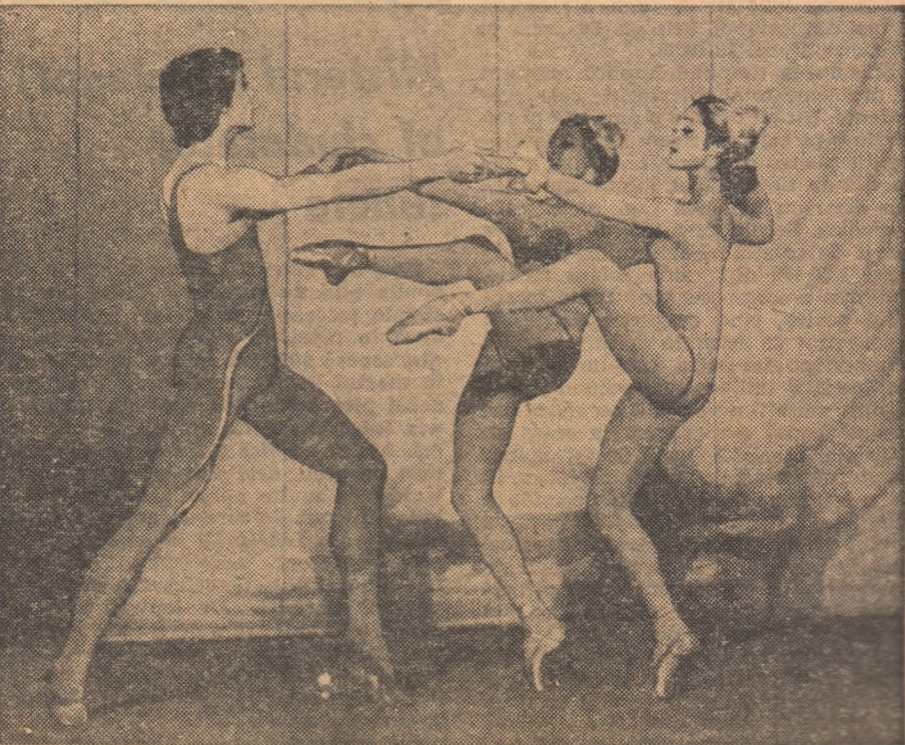
O crimă nu chiar perfectă

Pe un chei pustiu de la periferia unui oraș a fost săvîrșită o crimă. Făptașii au lucrat atît de bine încît n-au putut fi prinși. Au trecut zece ani: pe locurile altădată virane au răsărit cartiere noi; cei care au ucis un om, neintenționat, e drept, totuși l-au ucis, s-au maturizat, s-au schimbat.

Dar crima nu a fost chiar perfectă. După un deceniu ea a fost descoperită și criminalii chemați la răspundere. Criminalii! Dar ei au devenit de mult alți oameni...

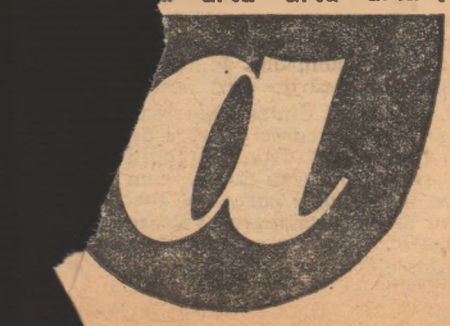
Măsura în care sînt răspunzători de acel omor, e nu numai o problemă juridică, ci și morală. Și tocmai latura morală a acestui caz o preocupă mai mult pe Olga Suhareva, tînăra judecătoare care conduce ancheta. Prin fața ei trec tot felul de oameni: asistenta medicală Tonea, care poate că s-a făcut vinovată de moartea unui om, în schimb a salvat alte sute de vieți; carieristul și șperțarul Fomici, care numai cîștit nu poate fi considerat, deși în fața legii e curat, deoarece are un alibi solid, reușind să dovedească că în seara respectivă nu era cu ceilalți pe chei; deținutul Makarțev, arestat pentru hoție, dar care visează sincer să termine cu vechiul fel de viață... Cum să stabilești partea lor de vină și de responsabilitate?

Aceasta este problematica filmului „Un caz dificil”, care se turnează la studioul din Odesa (scenariul L. Agranovici și A. Speer, regia L. Agranovici). Autorii nu vor să se mulțumească doar cu subiectul senzational și intriga abil condusă, ci să ofere spectatorilor mai mult, silîndu-i să reflecteze la caracterele omenești, la complicate probleme morale.

Miniatura coregrafică „Efemere”, în interpretarea unor dansatori din noua generație a baletului al lui Moiseev, „Baletul tînăr”

„arta
ca arta arta a.
arta arta arta a.
arta arta arta arta
ta arta arta arta arta
arta arta arta arta ar
arta arta arta arta
arta arta arta art
a arta arta arta :

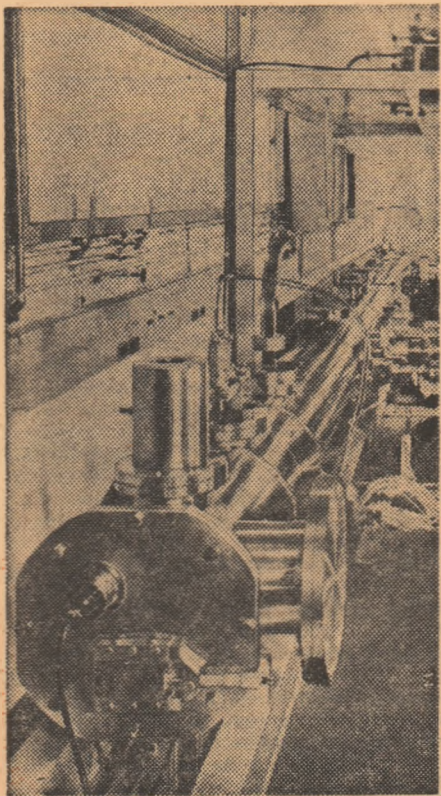

METROLOGIE

Cu și fără corespondent
în natură

Lungimea, masa, timpul și temperatura sînt cele patru măsuri fundamentale din care s-au dedus toate celelalte. De ele depinde precizia cu care se studiază Universul și tot ele stau la baza tehnicii. De aceea se și străduiesc oamenii de știință să găsească mijloace tot mai sigure spre a le determina. Ei caută unități care să poată fi reproduse cu cît mai multă exactitate oriunde, de cître oricine dispune de anumite resurse tehnice. În consecință, se urmărește ca unitățile de lungime, masă, timp și temperatură să corespundă unor constante înțelnite în natură, de preferință la nivel atomic (unde precizia este maximă). Pentru trei unități — lungimea, timpul și temperatura — s-au găsit corespondențe; numai masa a mai rămas „năpăstuită“.

Nu s-ar zice, dar este un ceas, și anume unul cu cesiu, care nu greșește decît o secundă la șase milenii

Care sînt aceste corespondențe?

Căutînd o unitate de lungime, omul a început prin a adopta o parte din propriul său trup: palma, piciorul sau cotul. Măsurătorile se făceau astfel foarte aproximativ, dar și foarte comod. În secolul XIX savanții francezi au definit o nouă unitate de lungime, metrul, ca a 10-a milionu parte din sfertul de meridian terestru cuprins între ecuator și pol. Această definiție a fost detronată abia în 1960, cînd a 11-a Conferință generală de măsuri și greutăți a stabilit că metrul corespunde cu o anumită lungime de undă a radiației emise de izotopul kripton 86 (vezi și „Veac nou“ nr. 12/1968).

Măsurarea timpului implică noțiuni și probleme total diferite de cele precedente. Nu putem lua o anumită probă de timp pe care s-o avem mereu la dispoziție pentru comparații. Așadar, standardul de timp a fost întotdeauna dedus dintr-un fenomen sau o mișcare periodică. Secole de-a rîndul omul s-a servit de rotația Pămîntului, secunda fiind 1/86 400 din ziua solară medie. Definiția a corespuns pînă tîrziu în secolul nostru, cînd ceasuri speciale au demonstrat că secunda definită astfel se modifica cîte puțin. Într-un an, care conține 31,5 milioane de secunde, s-au înțelnit variații de circa 3 secunde. Din această cauză s-a recurs la scara de timp mai precisă folosită de astronomi: timpul efemeridelor, bazat pe mișcarea de revoluție a Pămîntului. Secunda a ajuns deci a 31 556 925,9747-a parte a anului tropic 1900 (anul tropic fiind cel cuprins între două treceri succesive ale Soarelui prin echinocțiul de primăvară). Între timp, dezvoltarea fizicii a permis să se controleze ceasurile folosind drept pendul o frecvență naturală legată de trecerile atomilor și moleculelor de la un nivel energetic la altul. După cum se știe, atomii și moleculele absorb sau emit atunci energie sub formă de microunde cu frecvențe bine definite. Cele mai adecuate tranziții au

fost găsite la izotopul cesiu 133, așa încît, în 1967, secunda a devenit echivalentă cu 9 192 631 770 cicluri ai undelor emise de acest izotop la o anumită tranziție. Precizia unui ceas cu cesiu este de $1/10^{12}$ sau, mai pe înțeles, de o secundă avans sau întîrziere în 6 000 ani!

Standardele de temperatură, în schimb, nu se pot lăuda cu exactitatea. Deși se bazează pe constante naturale perfect reproductibile — punctele de topire și de îngheț ale unor substanțe foarte pure — aproximația lor ajunge la cîteva zecimi. Scala etalon se bazează pe o serie de puncte de referință, numite puncte fixe. Două din acestea sînt „punctul de îngheț“ (adică temperatura la care apa și gheața se află în echilibru la presiunea atmosferică) și temperatura de fierbere a apei. Pe termometrul Celsius aceste două puncte corespund cu 0 și 100 grade, iar pe termometrul Fahrenheit cu 32 și 212 grade. În secolul trecut, lordul Kelvin a propus o altă scală, avînd gradele identice ca mărime cu gradele Celsius, dar punctul zero la $-273,15^{\circ}\text{C}$, adică acolo unde mișcarea termică este nulă într-un gaz ideal. Folosirea acestei scale reclamă procedee dificile și este limitată la activitatea științifică. În ultimii ani s-a găsit un punct fix care poate fi reprodus cu mai multă precizie (aproximativ o milionime) decît punctele de îngheț și de fierbere a apei. Este vorba de triplul punct al apei, adică temperatura la care stările ei solidă, lichidă și gazoasă se află în echilibru. El corespunde cu plus 0,01 grade Celsius și 273,16 Kelvin.

Dar masa? Unitatea ei, kilogramul, a fost definită în funcție de metru, tot la sfîrșitul secolului XVIII, ca masa unui decimetru cub de apă la temperatura la care are densitatea maximă. În 1875, o dată cu înființarea Biroului internațional de măsuri și greutăți, a fost creat și prototipul kilogramului (un cilindru de platină cu iridiu păstrat la Sèvres, lângă Paris) cu care sînt comparate periodic (la intervale de zeci de ani) prototipurile naționale. Nici unul din acestea nu este apucat vreodată cu mîna. Scoaterea din seif e făcută de două persoane: una îl ia cu un clește și cealaltă o păzește pe prima să o prindă, dacă cumva ar cădea. Comparația dintre prototipuri și copii se face pe balanțe de precizie. Diferențele dintre ele nu depășesc 1/100 milioane. Față de atîta exactitate nici nu s-au făcut eforturi prea mari pentru înlocuirea prototipului cu un standard bazat pe o constantă naturală. Recentele descoperiri făcute în cristalografie sugerează însă posibilitatea de a calcula masa unui atom dintr-un material a cărui densitate e cunoscută și de a o folosi drept standard invariabil.

ACUSTICĂ

Misterul (dezlegat)
al ciudatelor
sunete

Apa s-a relevat pentru acustică un mediu plin de surprize. Chiar numai simpla trecere a sunetului prin apă duce la rezultate neașteptate; presiunea sonoră suferită de auz se dublează în mediul lichid. Dimpotrivă, dacă sunetul pleacă din apă spre aer, presiunea lui slăbește de aproape o mie de ori. Așa se explică și de ce nu-l putem auzi pe pești, deși sînt tot atît de gîlăgioși ca multe animale de pe uscat. Este un exemplu care, la prima vedere, ne-ar putea îndreptăți să ne îndoim — remarcă recent acusticianul sovietic L. Brehovskih — de celebra lege a conservării materiei. „De fapt însă — a dăuga tot el — avem de-a face cu procese echivalente în accepția energetică a noțiunii. Partea de energie care se pierde cînd sunetul trece din aer în apă și invers e constantă“.

Cel mai mare interes pentru acustică îl prezintă însă undele sonore naturale care agită masa oceanică. Cînd se co-

boară în apă un hidrofon, imediat se aude în cască un zgomot constant și monoton. Este glasul oceanului care nu seamănă de fel cu cel care se aude cînd marea e frămîntată. El aduce informații despre bancurile de pești, despre proprietățile apei la mari adîncimi, despre tsunami (dat fiind că infrasunetul care le însoțește călătorește mai repede decît valurile) etc.

În ultimul timp s-a putut face, de asemenea, un bilanț al cercetărilor făcute asupra păturilor sonore vii, de fapt planctonul. Acum se știe că acesta are bule de gaz care joacă rolul de rezonatori și difuzează sunetul.

O altă aplicație recentă a acusticii este studiul reliefului și structurii fundului marin. Pe bună dreptate s-a spus

Instantaneu dintr-o expediție pentru sondarea glasului adîncurilor

și s-a repetat de multe ori că mai bine e cunoscută Luna decît fundul oceanului. Într-adevăr, iată un fapt, aparent destul de mărunț, dar plin de semnificație: omul a calculat distanța de la Pămînt la Lună cu mult înainte de a afla adîncimea mărilor. De altfel, această din urmă operație e mult mai complicată, oricît de ciudată ar părea în primul moment afirmația. A trebuit să fie inventată sonda-ecou, un aparat deja demodat, pentru a se putea întocmi hărți exacte ale adîncurilor marine.

În sfîrșit, să stăruim puțin asupra celor mai noi cercetări în cîmpul acusticii undelor. Acum cîțva timp, o revistă de specialitate occidentală a publicat un articol cu un titlu care trebuia să atragă atenția: „Sunete misterioase în atmosferă“. Era vorba de undele sonore de joasă frecvență, de fapt infrasunete care provin din regiunile bîntuite de furtuni. Niciun acustician nu putea explica originea lor, deși fenomenul fusese înregistrat de multe ori.

Evident, cele de mai sus nu epuizează lista posibilităților de care dispune acustica submarină. Recent, utilajul specialiștilor s-a îmbogățit cu aparate acustice ce pot naviga la diverse adîncimi sau rămîne pe fundul oceanului și culege informații prețioase asupra a tot ceea ce cade în raza lor de acțiune: date asupra oscilațiilor terenului, asupra temperaturii și gradului de salinitate a apei, a curenților de mare adîncime etc. Noile aparate nu mai trebuie ridicate mereu la bord; ele transmit informația culeasă prin ultrasunete, la o simplă comandă. Încît ne putem aștepta ca, în scurt timp, să mai aflăm și alte lucruri uimitoare despre glasul adîncurilor.

RADIOASTRONOMIE

În căutarea
altor lumi

După ce nava cosmică „Apollo-8“ și-a încheiat misiunea, cosmonauții au raportat că pe Lună nu există condiții propice pentru existența vieții. Acum, spre Venus, se îndreaptă două stații automate sovietice, care probabil că vor furniza informații despre posibilitatea unor forme de viață pe această „planetă a misterelor“, cum o mai numesc astronomii. Așadar, problema vieții, eventual a existenței unor alte civilizații în Univers, îi preocupă din ce în ce mai mult pe specialiști. Succesele

știința știința știința și
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

obținute în ultimul timp de știința oferă o bază temeinică pentru investigații în acest domeniu.

În afara „sondajelor“ cosmice, dezvoltarea impetuoasă a radioastronomiei deschide și ea posibilități dintre cele mai promițătoare. Avînd la dispoziție radiotelescoape extrem de puternice dotate cu ansambluri de antene gigant și receptoare ultrasensibile, radioastronomia a descoperit și continuă să descopere „corpuri“ foarte îndepărtate care n-au putut fi detectate prin mijloacele obișnuite ale telescopiei optice. Nu de mult, în Uniunea Sovietică și în S.U.A. au avut loc două mari conferințe științifice consacrate existenței altor civilizații în Univers, mai exact comunicațiilor radio-interstelare pe care acestea le-ar folosi. În cadrul acestor conferințe au fost examinate metodele de radiocomunicație la superdistanțe, elaborîndu-se un întreg program de cercetări sistematice a semnalelor radio ale unor eventuale civilizații extraterestre.

Conform acestui program, în U.R.S.S. a fost creată o secție specială numită „Cercetarea semnalelor hertziene de origine artificială“, condusă de prof. Troițki, care studiază rapoartele asupra problemei detectării civilizațiilor extraterestre și elaborează aparatul special de recepție și planurile de observație. Cum e firesc, această activitate se lovește de numeroase dificultăți. Căci dacă e posibilă existența în Univers a unor forme diferite de materie superior organizată, fiecare cu manifestările ei specifice, înseamnă că pot exista și alte mijloace de comunicație, necunoscute nouă.

O altă problemă care se ridică în fața radioastronomilor este aceea a „criteriului originii artificiale“ a semnalelor. Cu alte cuvinte, cercetătorii trebuie să descopere particularități foarte fine în structura semnalelor, care să indice un „comportament“ specific al obiectului studiat. Aceste particularități trebuie să difere fundamental de legile inerente ce acționează în cadrul proceselor fizice naturale din Univers. Ultimele realizări ale ciberneticii vor permite, poate, realizarea unor investigații fructuoase.

FIZIOLOGIE

Capriciile electro-
cardiografei

În 1955, Lyndon Johnson, cel mai mare timp de cîteva zile președinte S.U.A., și-a făcut un control de sănătate. Printre examenele făcute se număra și electrocardiogramul. Acesta a ieșit perfect normală. După cîteva zile însă pe deplin sănătos, Johnson a murit. Este unul dintre numeroșii oameni care dovedesc că, spre deosebire de ceea ce se credea, o părăire destul de timpurie a electrocardiografului (sau ECG) nu înseamnă că persoana respectivă nu are o viață normală. Succesele

tehnica

tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tel

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

pină aproape de turtirea completă. Același lucru se întâmpla atunci când subiecții făceau un ușor exercițiu fizic, luau un dejun copios sau urcau treptele unei scări imediat după masă.

Dar și mai uimitoare au fost modificările înregistrate la o treime din cei supuși experiențelor. Simpla lor ridicare de pe pat putea să inverseze unda T. Urcarea unei scări ducea la turtirea segmentului de traseu S-T sau la împingerea lui sub linia de bază. Cercetătorii s-au întrebat dacă nu cumva subiecții respectivi sufereau de o formă ocultă de ateroscleroză — îngroșare a pereților arteriali — cu substanțe grase, corespunzând de obicei acestei modificări în E.C.G. —, dar investigații foarte amănunțite au furnizat un răspuns negativ.

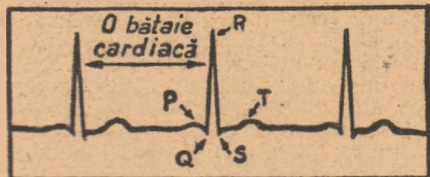
Un tânăr de douăzeci de ani, care se plîngea de mult că suferă din când în când de palpitații și de extrasistole (bătăi suplimentare și neregulate ale inimii), nu arăta nimic anormal la electrocardiograma clasică, luată în repaus, în poziție orizontală etc. În schimb, când i s-au aplicat în mod permanent electrozii și minusculul înregistrator, cordul său a manifestat dereglări foarte serioase, în timp ce omul conducea mașina pe șosea cu peste 100 km/h și nu era conștient de nimic neobișnuit în felul cum îi funcționa inima.

Un bărbat în vîrstă de 50 de ani, care se poticnea adesea pe stradă, a fost și el supus unuia asemenea control electrocardiografic prelungit. Rezultatul: descoperirea unor mici, dar frecvente, crize de angină pectorală, care-i provocau spasme destul de puternice ale inimii și îl făceau să se „împiedice” pe cel mai neted trotuar. Un alt bărbat, de 60 de ani, suferea mereu de scurte leșinuri, dar avea o electrocardiogramă (clasică) întru totul normală. Controlat însă după metoda menționată, el a vădit crize de fibrilație ventriculară — contracții rapide, neregulate și inutile ale fibrelor musculare din ventricul —, precum și un puls de 130 de bătăi pe minut.

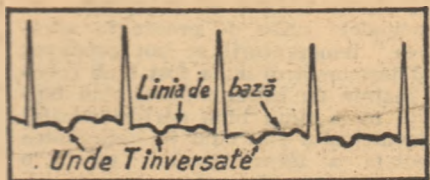
Se pare, așadar, că studiul activității cardiace pe o durată de câteva ore cu ajutorul aparatelor miniaturizate evidențiază nu rareori o E.C.G. patologică, chiar în cazurile cînd traseul era normal la electrocardiograma efectuată după vechea rețetă.

tența unor leziuni sau urmele unor infarcte, ori ale altor afecțiuni, fără însă a fi în stare să le anticipeze.

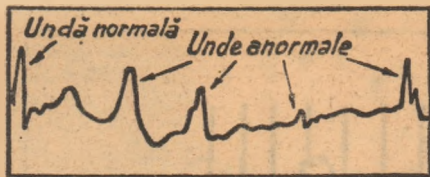
Cum arată o electrocardiogramă normală la un individ sănătos care stă în poziție orizontală? Atunci cînd se contractă auriculele (atriile), adică încăperile superioare în care vine singele, pe traseul E.C.G. se ivește o mică ri-

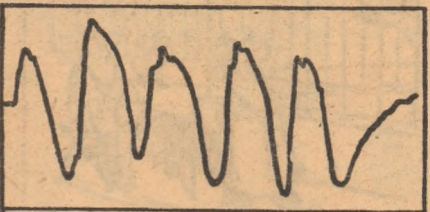
In repaus, subiect normal, bărbat de 29 de ani, cu ritmul cardiac aproximativ 72 bătăi pe minut

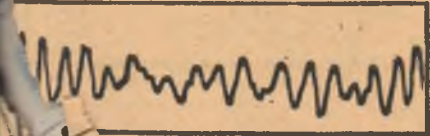
Urcarea unei scări după masă. Același subiect: aproximativ 100 bătăi pe minut

Schimbarea de ritm în timpul conducerii auto; subiectul: bărbat de 20 de ani, aproximativ 100 bătăi pe minut

Atac de angină pectorală. Pacientul: bărbat de 50 de ani, aproximativ 130 bătăi pe minut

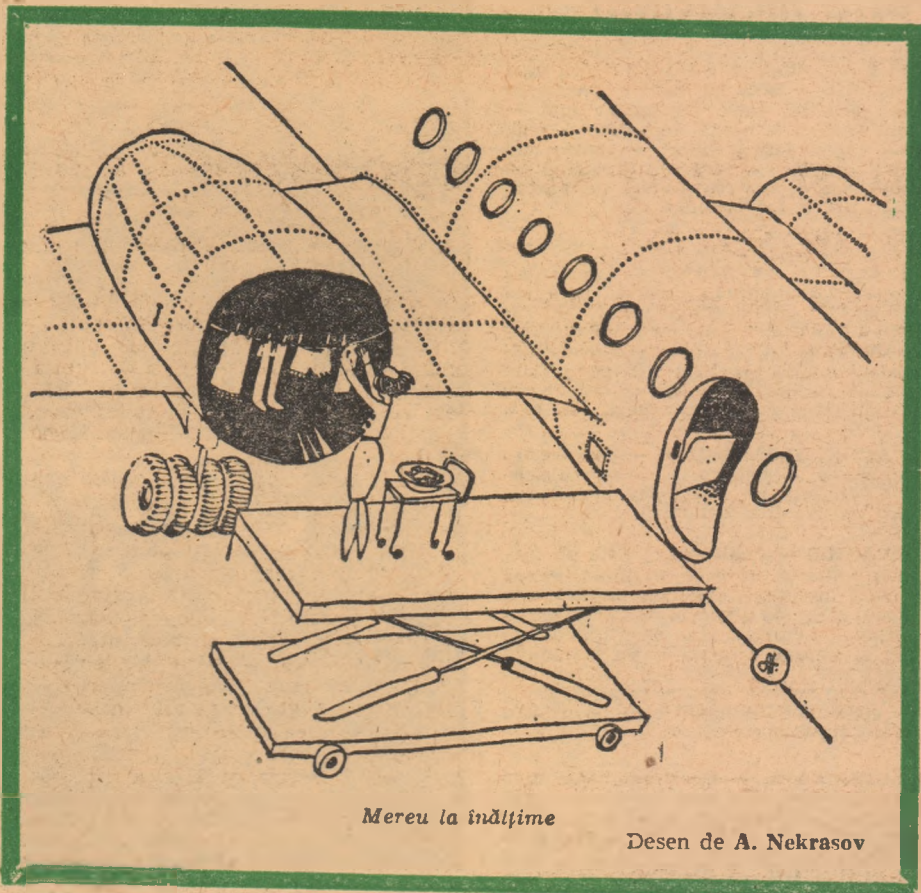

Fibrilație ventriculară în timpul unui atac de angină pectorală; bărbat de 60 de ani, contracție cardiacă veritabilă

numită undă P. Imediat după această undă apare unda QRS — care corespunde contracției ventriculare. După o scurtă pauză, apare unda T — nouă „cocoșă” ca ventriculele să se producă încărcătură electrică proaspătă.

Ce se întâmplă însă cu E.C.G. dacă același individ sănătos se ridică de pe patul pe care a stat lung și își vede de treburile sale zilnice? Experiențe cu voluntari, care au purtat zece ore pe zi înregistratoare miniaturizate și doi electrozi lipiți de piept, au dus la rezultate foarte interesante.

S-a constatat astfel că, la majoritatea tinerilor (evident sănătoși) care se ridicau în picioare, unda T se reducea

Mereu la înălțime

Desen de A. Nekrasov

CHIMIE

Adăugire la manual

La Institutul de chimie organică al Academiei de Științe a U.R.S.S. a fost recent sintetizată o a treia formă alotropică a carbonului pe care specialiștii au numit-o carbin. Dar cum rămîne cu manualele de chimie în care scrie negru pe alb că în natură sînt cunoscute numai două stări cristaline alotropice ale carbonului — diamantul și grafitul? Vor trebui să țină seama, firește, de noua descoperire.

Proprietățile diamantului și grafitului se deosebesc atât de mult încît la prima vedere e greu de crezut că sînt forme ale aceleiași substanțe. Cînd ne gîndim la diamant, în fața ochilor vedem un cristal strălucitor de o duritate neobișnuită. Grafitul, în schimb,

tilenei ale căror catene (lanțuri formate din mai mulți atomi egali) sînt caracterizate prin legături triple, extrem de rezistente, între atomi. Prin introducerea acetilenei în această reacție trebuia să se obțină, după calculele chimiștilor, un polimer nou, compus exclusiv din carbon, ale cărui molecule urmau să fie construite în formă de lanțușoare. Și într-adevăr, această sinteză a fost realizată de A. Sladkov și I. Kudreavțev, colaboratori ai institutului

Carbinul se află în atenția laboratorului de circa șapte ani. Cercetătorii au căutat să afle ce proprietăți are. Densitatea lui s-a dovedit mai mică decît a grafitului, circa două grame pe centimetrul cub. E semiconductor. Dar cele mai surprinzătoare concluzii au rezultat din cercetarea căldurilor de combustie (care se dezvoltă la arderea completă, în anumite condiții, a unui compus sau element chimic): pentru carbon valoarea standard era căldura de combustie a grafitului. Pentru carbin s-au obținut, însă, călduri de combustie mult mai mici.

FIZICĂ

Dușul miraculos

Se știe că Arhimede a descoperit principiul care îi poartă numele în timp ce se afla în baie. Dar încăperea rezervată curățeniei trușești a oferit și alte teme de studiu pentru oamenii de știință. S-au scris, de pildă, tomuri întregi de hidrodinamică despre vârtejul pe care-l formează apa atunci cînd se scurge din cadă. În 1892, fizicianul german Philipp Lenard a redactat o doctă comunicare despre modul cum șuvoiul lichid care țîșnește din robinet și se izbește de pereții băii încarcă atmosfera înconjurătoare cu electricitate. După Lenard, explicația constă în faptul că fiecare picătură de apă e învelită într-un „sac” de ioni negativi și că, în contact brutal cu o suprafață, sacul se rupe și ionii se răspîndesc în aer.

Cercetări recente, efectuate în cele mai banale camere de baie cu puțină apă, confirmă în linii mari această teză. Într-adevăr, ori de cîte ori curge apa, atmosfera se electrizează. Încărcătura este mai mare așinci cînd apa cade într-o cadă goală decît într-una pe cale de a se umple. E adevărat însă că electricitatea din camera de baie nu are numai surse... acvatice. Pieptănarea părului — mai ales a celui lung — dă naștere la „fulgere” destul de importante.

Investigațiile au dus la o concluzie oarecum neașteptată. Efectul înviorător al dușului nu s-ar datoră, după cercetătorii respectivi, nici senzației de curățenie pe care o provoacă, nici bombardării epidermei cu mîile de stropi, ci încărcării atmosferice cu electricitate negativă.

E drept că nu toți fizicienii sînt de acord cu această interpretare. Dar nimănui nu-i trece prin mințe să conteste... binefacerile dușurilor cît mai frecvente.

Una din cele trei stări alotropice ale carbonului: diamantul

e foarte moale. Il cunoaștem cu toții sub forma minei de creion. Diamantul este izolator, grafitul este conducător de curent electric. Cel dintîi lasă razele de lumină să treacă prin el, reflectîndu-le și refractîndu-le, al doilea este o substanță neagră, netransparentă. Cu toate acestea, amîndouă sînt, după cum am mai spus, forme ale unuia și aceleiași carbon. Numai moleculele și atomii lor sînt dispuși diferit. De aici se trag, de altfel, și deosebirile dintre proprietățile lor. La diamant fiecare atom de carbon se află în centrul unui tetraedru regulat și este legat cu alți patru atomi ai carbonului. Această structură conferă diamantului o rezistență neobișnuită. La grafit, atomii sînt uniți în formă de hexagon, formînd rețele dispuse în planuri paralele. Legăturile dintre planuri sînt slabe din care cauză grafitul este atât de moale.

Teoretic mai este posibilă o variantă în combinația atomilor de carbon; unirea lor în lanțușoare. Acest mod de dispunere a atomilor de carbon ar putea face să se obțină o a treia substanță simplă, o a treia formă alotropică a carbonului — și-au spus la un moment dat chimiștii. Dar realizarea acestei sinteze părea extrem de dificilă.

Într-un laborator al institutului a fost elaborată o orientare interesantă pentru sinteza polimerilor din derivați ai ace-

CARNET

PLOAIE NEVAZUTA

Cercetări recent efectuate prin intermediul sateliților artificiali și al rachetelor-sondă au arătat că Pămîntul primește din spațiul cosmic o cantitate imensă de particule meteoritice, o adevărată ploaie, a cărei greutate este, după părerea unor savanți, de 3 000 de tone zilnic, iar după alții de pînă la 20 000 de tone.

BUNA DISPOZIȚIE

Climatologii și fiziologii au descoperit că respirarea unui aer înșărcat cu particule ionizate negativ produce o senzație de euforie, de bună dispoziție, și chiar un ușor efect anesteziant. Atmosfera marilor înălțimi produce în mod obișnuit asemenea efecte.

PĂMÎNTUL OSCILEAZĂ

Pămîntul oscilează cu aproximativ 21 de metri pe an în jurul polului nord geografic. Cauza acestei oscilații este căutată de 67 de ani. Ea este atribuită fie cantității impresionante de gheață a calotei polare, fie repartitiei maselor continentale, mișcărilor apelor oceanului mondial sau influenței altor planete.

PROPRIETĂȚI BIOFIZICE

În contact direct cu pămîntul o perioadă lungă de timp, sticla capătă în structura sa, asemeni copacilor, niște cercuri concentrice care sînt aproximativ egale la număr cu numărul de ani pe care obiectul de sticlă l-a petrecut în pămînt.

Poșta medicului

ELLY — Simleu Silvaniei: Am mai rămas încă o dată de cădere rapidă în paginile voastre. Să-mi dați: iuni — lapte, maci — ceras, mălăiești — ouă, să — lăpt, lăpt, vinuri — peste sau carne; amăle — fructe, duminică — legume sau carne. Nu alătam de pădere să luăți vreun medicament.

ELISABETA AVERIANU — Constanța: 1) Impotriva săbăluței: glicerina boraxată 20 la sută 30 ml + Stamicină 1 tabl. + vit. B: 1 fiolă. D.S. ext. pentru badijonaj de 3—4 ori pe zi. 2) Impotriva pruritului la tălpi, pudraj de 2—3 ori pe zi cu: Carbonat de magneziu 15 g., ac. boric 5 g, oxid de zinc 30 g, talc 50 g, D.S. ext.

ENACHE ALEXANDRU — București: Presupunem că este vorba de tartru dentar. Consultați un specialist stomatolog pentru un eventual detartraj.

C. VASILE — Constanța: Este un tratament empiric în care permiteți-ne să nu avem încredere. Gastrita cronică este o boală care (de unde și numele) are o evoluție îndelungată în care numai un regim alimentar rațional și un tratament adecuat pot fi salutare. Noi am publicat recent un articol despre această boală care cuprindea indicații utile și pentru soția dv. Răsfoiți colecția revistei.

GEORGETA S. — Constanța: Am dori să vă amintim că „omul care contemplă în mers stelele este — după cum spune un proverb — la cheremul băltoacelor de pe drum“.

CRĂCIUN GH. — București: Vă recomandăm câteva serii de Folcisteină (conform indicațiilor din prospectul ce însoțește fiolele) și Testolent (1 fiolă la 25 zile profund intramuscular). Înainte de momentul oportun, la început 1—2 tabl. Bromoval și 1 drajeu Napoton.

SANDU — București: Nu, în nici un caz alcool, care, cum spunea Shakespeare în Macbeth, „trezește dorința și ucide realizarea“. Și tutunul poate dăuna. Citiți răspunsul dat mai sus sub Crăciun Gh. — București.

PINU CRIȘAN — Vatra Dornei: Nu putem fi de acord cu dv. Există atâtea compensări! Citiți răspunsul dat sub Crăciun Gh. — București.

UEV. — București: Dacă examenele endocrine nu arată o insuficiență hormonală sînt fenomene trecătoare care se vor amenda pe parcurs. Urmați tratamentul indicat sub Crăciun Gh. — București.

DONALD DUMITRESCU — Brașov și I. FELEA — Deva: Citiți răspunsul dat sub Crăciun Gh. — București.

CIOBOTARU MACRINA — București: Sînt necesare investigații suplimentare. Părerea noastră este că „vinovatul“... sînteți amindoi. Adresați-vă unui centru pentru tratarea sterilității din Capitală, cum este cel de la Spitalul Polizu.

IOAN L. I. — Săveni (Botoșani): 1) Sînt necesare o „revizie“ medicală și analize de laborator atît pentru dv., cit și pentru soție. 2) Pentru a avea poftă de mîncare, faceți o cură de Hidrazidă I.N. de 2 ori cite 2 tabl/zi înainte de mese asociată cu Electovit cite 1—2 tab. și vin tonic 1 lingură.

ONITA LUCAN — Rădăuți: Utilizați următoarea apă contra mătreței: Rp. Sulf coloidal 1,25 g, rezorcina, 2 g, glicerina 4 g, borax 2,50 g, apă de roze 90g. Se triturează sulful cu glicerina. Se adaugă apoi apa de roze în care s-au dizolvat boraxul și rezorcina. Se agită înainte de întrebuițare. Se aplică zilnic, frecînd pielea capului cu un tampon de vată.

IONEL NICULESCU — Galați: 1) Citiți răspunsul dat sub Onita Lucan — Rădăuți. 2) Sînt posibile și chiar practicate în tratamentul estetic al arsurilor. Mai convenabilă este însă... peruca. 3) Arderile din organism încetinindu-se în timpul somnului, cei ce consumă prea mult cînd sînt treji prînd, firește, în greutate. Cei care însă hibernează... slăbesc. 4) Pentru ca părul dv. să devină mătăsoș, bateți două gălbenușuri de ou cu 1/2 litru apă caldă, strecurați și fricționați apoi pielea capului cu ajutorul degetelor sau cu un burete. Clătiți apoi părul în mai multe ape; în ultima apă puteți adăuga puțin oțet, care dă părului suplete.

TACHE ION — Brașov: În candidioza bucală, dacă Stamicinul sau Mycostatinul nu au dat rezultate, utilizați Amfotericină B (Fungizone sau Fungicide) sub formă de spălături bucale și tablete (500.000 u de 3 ori pe zi). Violetul de gențiană 1 la sută în alcool 10—20 la sută este de asemenea eficient în tratarea leziunilor bucale. Vă recomandăm totodată examenul glicemiei, candidioza fiind un „însoțitor“ al diabetului zaharat.

LORI C. — București VI: Este evident vorba de o reinfecție cu B. proteus sau cu stafilococ. De aceea vă sfătuim să faceți o nouă cură cu Negrin, asociind eventual Novarsenobenzol în doze mic (0,15 — 0,30 g). 4—5 injecții la 4 zile interval, care dă rezultate bune mai ales în cistitele recidivante sau cronice. Poate că este necesar și drenajul urinilor vezicale pentru a pune vezica în repaus și a suprima contactul permanent cu infecția. Dar aceasta o va hotărî urologul care vă îngrijește.

Operația s-a terminat

Foto: APN

E BINE SĂ ȘTIM

„Orarul“ medicamentelor

Momentul în care se administrează un medicament influențează de cele mai multe ori activitatea sa asupra organismului. Iată de ce considerăm util să indicăm mai jos timpul cel mai potrivit pentru folosirea anumitor medicamente sau grupe de medicamente.

DIMINEAȚII PE NEMÎNCĂTE se vor lua:

- Purgativele, sînt cele mai bune, și cele „drastice“
- Vermifugii, adică medicamentele care se administrează împotriva paraziților intestinali (panglică, limbrici etc.) și care au acțiunea de a paraliza viermele ce apoi este eliminat din corp datorită unui purgativ care se va lua după aceea.
- Pansamentele gastrice, medicamente de protecție ale mucoasei gastrice inflamate, sub formă de preparate tipizate (Ulcerotrat) sau formule magistrale cu bismut subnitric, calciu carbonic etc.
- Prafurile Bourget, prescrise în formule diverse, cu rol în fluidificarea bilei.

ÎN CURSUL DIMINEȚII, adică spre ora 10—11, se vor administra:

- Medicamentele excitante ale sistemului nervos (cofeină, efedrină, extract și hormoni tiroidieni, benzedrină etc.). Dacă medicul indică fracționarea lor, ultima doză nu se va lua mai tîrziu de ora 17—18.

ÎNAINTEA MESELOR PRINCIPALE este indicată administrarea următoarelor medicamente:

- Insulina cu 15—20 minute înainte de mese.
- Tonic „aperitive“ (tincturi amare, Vin tonic, Tonic, Hecogen).
- Medicamentele acidifiante în a căror compoziție intră acid clorhidric (Acidopeps) sau acid citric.
- Medicamentele care conțin pepsină, precum și acelea care conțin carbonat de magneziu.

ÎN TIMPUL MESEI se vor administra substanțele care irită mucoasa stomacului sau care luate „pe go!“ se absorb rapid și dau tulburări generale:

- Clorura de calciu (Clorocalcin).
- Acidul glutamic (Glutarom).
- Vitamina PP.
- Medicamente cu acțiune variată ca: Largactil, Neoanergan etc.

DUPĂ MESE, la circa o oră, se pot lua:

- Preparatele conținînd fermenți pancreatici (Triferment, Festal), săruri de magneziu (Magnin) precum și cărbunele activat, chinina, atebrina, produsele digestive, preparatele pe bază de beladonă (Pobonal, Bernal etc.).
- PARAZITICIDII se vor lua:
- Clonidol (Clonidol-bital, Ciclobarbita)
- Laxativele vagie (Cathocif, Fenisan).

ÎN TOT TIMPUL ZILEI, în dozele și la orice indicație de medic, se vor lua: antibioticele, sulfamidele, preparatele de tuse etc.

UN SFAT UTIL

Cum se măsoară temperatura

Măsurarea temperaturii este unul din cele mai simple și mai comode mijloace de apreciere a stării de sănătate. De aceea termometrul medicinal (cu graduații între 34,5° și 42° și diviziuni de 0,1) nu trebuie să lipsească din nici o casă. Termometrele folosite sînt maximale, adică coloana de mercur ajunsă la un anumit grad rămîne la acesta și după scoaterea lui. Înainte de întrebuițare, coloana de mercur se coboară prin scuturare puternică.

În mod obișnuit, la adulți, măsurarea temperaturii se face așezînd termometrul sub braț (în regiunea axilară) pentru o durată de 10 minute (în medie). La copil termometrul se introduce în rect sau în gură, sub limbă. În aceste două locuri temperatura copilului este mai ridicată cu jumătate de grad față de axilă, iar factorii care ar putea să producă anumite erori sînt mai puțini; de aceea măsurarea temperaturii bucale sau rectale este considerată mai exactă.

De obicei temperatura se măsoară de două ori pe zi, la ora 7 dimineața și la 6 seara, dar în anumite cazuri medicul poate recomanda ca ea să fie luată mai des; din 4 în 4 ore, de pildă.

După fiecare întrebuițare termometrul va fi spălat cu apă și săpun, apoi se va clăti cu apă rece și șterge cu alcool sau biclorură de mercur 1%, lizol 2% etc.

Pielea regiunii unde se ia temperatura trebuie să fie uscată (se va șterge transpirația), deoarece o piele umedă arată o temperatură mai scăzută. Capătul termometrului va fi strîns între braț și regiunea axilară. La copilul mic, capătul termometrului — uns cu vaselină — va fi introdus în rect pînă la scara cu diviziuni (circa 1—2 cm). Termometrul rămîne în rect pînă cînd coloana de mercur ajunsă la un anumit grad nu se mai ridică într-un răstimp de 30 de secunde pînă la un minut.

esculap
esculap esculap
esculap esculap escula
lap esculap esculap escu
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap escu
ap esculap esculap esculap e
esculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

Timpul necesar pentru luarea temperaturii în rect cu termometrele obișnuite este de 4—5 minute.

Temperatura normală a corpului variază între 36 și 37°. Spre seară ea crește cu cîteva zecimi de grad pînă la un grad față de cifra constatată la măsurătoarea de dimineață a aceleiași zile. În caz de boală temperatura poate să scadă (hipotermie) sau să crească (hipertermie).

Prin hipotermie se înțelege scăderea temperaturii corporale sub 36°. Acest fenomen se produce mai rar și se întîlnește în stările de șoc sau colaps vascular, în insuficiența cardiacă gravă, după hemoragii mari, în stări de cașexie, în stări grave de insuficiență renală și insuficiență hepatică, în hipotiroidism etc.

Prin hipertermie se înțelege creșterea temperaturii peste 37°. Între 37 și 38° vorbim de temperatură subfebrilă, între 38 și 39° de febră moderată, între 39 și 41° de febră ridicată, iar peste 41° vorbim de stare suprafebrilă. Hipertermia este simptomul de bază al unui sindrom complex pe care îl numim febră.

În starea febrei se manifestă o creștere a temperaturii și pot să apară următoarele simptome: oboseală, pierdere în greutate, pierdere în apetit, pierdere în somn, pierdere în concentrare, pierdere în atenție, pierdere în memorie, pierdere în gândire, pierdere în rațiune, pierdere în judecată, pierdere în simțuri etc.

Dr. Igor Mironov

Ssst !!

MOZAIC MEDICAL

BIBERON... MUZICĂ

La o expoziție industrială a fost prezentat recent un biberon din Moscova cîntă în surdina melodii Biberon care mîrea copilului. În același timp, biberonul este astfel construit încît sună atunci cînd se apropie ora mesei pentru a da de știre mamei.

GAZE DE EȘAPAMENT

La Alma-Ata au fost puse în circulație primele 200 de autobuze prevăzute cu neutralizatori pentru gazele de eșapament. Aceste autobuze nu mai emană în atmosferă nici un fel de gaze nocive, constituind tipul ideal al mijlocului de locomoție igienic.

URUGUAY

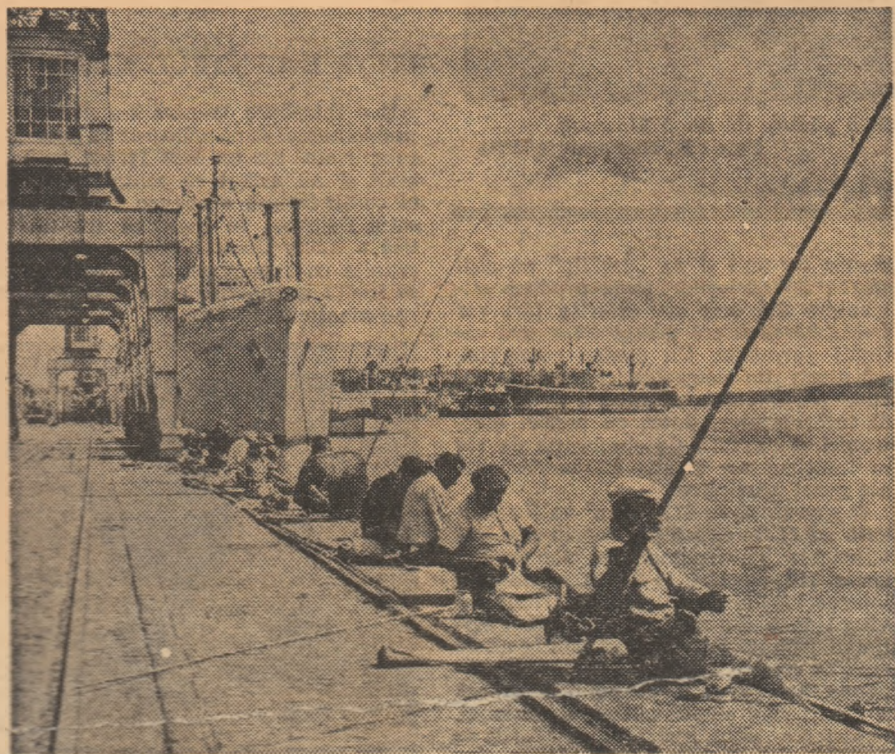
Orașul din două țări

Hotarele Uruguayului sînt deschise tuturor intemperțiilor. Vîntul polar de sud, care ia naștere în glacialele Antarctice, trece peste lanțurile stîncoase ale Patagoniei și peste cîmpiile argentinie-ne și pătrunde nestingherit în Uruguay. Este recele și uscatul pampero. Sufierea lui se simte vara și primăvara. Din nord-est bate un vînt umed, care prevestește ploii și aduce respirația fierbinte a „iadului verde” brazilian.

De cîteva ori pe an, cerul se acoperă cu nori grei. Acul barometrelor și mercurul din termometre coboară brusc; uneori, într-o singură oră temperatura scade cu aproape 20 de grade.

De la Montevideo, capitala Uruguayului, pînă la Buenos Aires avionul face circa jumătate de oră. Pe La Plata, însă, călătoria durează o noapte, dacă vaporul e mic și vechi. Altminteri, distanța e străbătută într-un răstimp mai scurt.

Ca nume al țării, cuvîntul Uruguay a început să fie folosit abia în secolul trecut. Înainte, așa era numit numai riul. În limba charrua, „Uruguay” înseamnă fie „riul Păsărilor pestrițe” fie „riul Melcilor”. Spaniolii numeau actualul teritoriu al Uruguayului „Banda Oriental del rio de La Plata”. Abia după proclamarea independenței (în

In portul Montevideo

Fenomenul e un rezultat al tornadoului și uragan care aduce ploii torențiale și grindină. Nici chiar sinopticienii nu-l pot prevedea întotdeauna. Din văzduh se abate asupra pămîntului un torent de piatră, care înaintează apol cu o viteză de circa 150 de km pe oră. Torontul doboră eucaliptii și pini, smulge palmieri puternici, sparge conducte, avariază construcții. În răstimpuri vîntul tace, doar atît cît să-și poată trage suflarea, apoi începe să bată din nou în rafalele nimcitoare. Dar cumplita calamitate naturală nu durează, din fericire, mult timp. După ce uraganul se potolește, cerul își recapătă culoarea azurie, iar briza răcoasă undulește ușor pinzele albe ale bărcilor, pregătite să iasă din golf în largul lui Rio de La Plata, Riul de argint.

Dealtminteri, cuvîntul „riu”, la care se adaugă mențiunea de „cel mai lat din lume”, nu e folosit prea potrivit pe aceste meleaguri. Rio de la Plata are, într-adevăr, o lățime record: 250 de kilometri, dar nu e riu, ci un golf al Atlanticului, spre care își poartă apele râul Parana și riul Uruguay.

1825), și-a luat țara actualul nume „Republica Orientală Uruguay”.

„După ce străbate întreaga țară de la sud la nord, circa 500 de kilometri, trenul de Montevideo ajunge în gara Rivera. Mai departe nu poate înainta; pe teritoriul Braziliei linia ferată are alt ecartament.

Pornesc să vizitez orașul, dar la un moment dat mă trezesc în Brazilia. Trecerea ilegală a graniței îmi este confirmată de numele portugheze ale străzilor, magazinelor și băncilor... Căci orașul uruguyan Rivera se transformă fără nici un semn de hotar în orașul brazilian Livramento. De fapt e un singur oraș. Profesorii luptă zadarnic pentru puritatea limbii, intrucît mulți copii uruguyeni, după terminarea cursurilor într-o școală spaniolă, se înapoiază acasă și restul zilei îl petrec în compania copiilor brazilienzi de o vîrstă cu ei, care vorbesc portugheza.

Mașinile au două numere, unul uruguyan și altul brazilian. Strada principală din Rivera este despărțită de artera similară din Livramento printr-o Piață internațională. În piață se află un scuar în mijlocul căruia se înalță un „Obelisc al prieteniei”...

K. Hacıurov

REPUBLICA CENTRAL-AFRICANĂ

Cină

„La Oala mare”

Pînă la Bangui călătorim cu avionul. Bangui e chiar în inima marelui continent și capitala depărtatei Republici Central-Africane. La aeroport ne întîmpină un francez, dl. Mejou, un bărbat tăcut și foarte activ.

Cinăm „La Oala mare”, fără să-l așteptăm pe dl. Mejou, care s-a dus să pună la punct programul nostru de vizitare a țării. Restaurantul e foarte aglomerat și zgomotos. În salonul principal e stăpînă d-na Josette, o franțu-

zoaică energică, cu părul galben ca pa-lul tuns scurt și cu ochi măslinii jucăuși. Îi primește pe clienți cu exclamații de bucurie: „Oh! Ma chère! Bon soir!...”

După cum arată prin aceste exclamații, stăpîna restaurantului îi cunoaște de mult și bine. Intinde energic mîna bărbaților, iar cu femeile se sărută, mai exact lasă impresia că o face, pentru că abia își atinge obrazul, și îi conduce pe toți la mese cu o atenție zgomotoasă. Josette e o adevărată regizoare și fiecare seară „La Oala mare” aduce cu un spectacol.

Pe celibatari îi trimite cu un surîs plin de înțelegere pe terasa despărțită de stradă printr-o grădină; acolo se poate bea mai mult și în tihnă. Pentru perechile de îndrăgostiți alege măsute cu numai două locuri, așezate în locuri retrase, îndărătul unor vase cu flori exotice. După ce instalează într-un ungher întîm o asemenea pereche, d-na Josette se apropie de noi și începe să se lamenteze:

— În orașul ăsta e foarte greu de găsit un soț. Oamenii de faceri sînt mai toți în vîrstă și căsătoriți. Militarii beau. Iar tinerii... Ce să facă aici? Africa Centrală e o pustietate. Pleacă în Europa să studieze. După un timp se întorc, dar de obicei vin însurați.

Apoi ne mărturisește cu mîhnire în glas că fiica ei cea mare, Eveline, are 25 de ani și trebuie să se gîndească la căsătorie.

Despre franțuzoaică se spune că știu să-și poarte cu cochetărie orice vîrstă! Cîți ani o fi avînd Josette? Nu face parte dintre femeile care țin cu orice preț „să pară tinere”. În timp ce lucrează însă e foarte tinăra.

Dar nu, nu se poate spune că muncește, ceea ce face ea e artă. D-na Josette „crează bună dispoziție”. „La oala mare” e unul din cele mai cunoscute restaurante din Bangui. Și și-a cucerit această faimă nu numai datorită bucătăriei bogate, rafinate, ci și priceperii stăpînei de a atrage clientela, de a crea o atmosferă plăcută.

— Eu și cu soțul meu am făcut totul cu mîinile noastre — ne spune stăpîna restaurantului. Cincisprezece ani am locuit la Brazzaville. N-ai fost acolo? O, e un oraș frumos! Mult mai mare decît Bangui și are legătură directă cu oceanul. Bangui e departe de ocean și are o climă foarte proastă. Dar ne-am obișnuit să trăim la tropice și apoi treburile nu merg prost... Vă place peștele? — adaugă apoi dînsa, schimbînd discuția. E capitan. Trăiește în rîurile de pe aici și în lacul Ciad. Unele exemplare ajung pînă la doi metri. Printre dv. nu e nici un pescar amator? Dar ce meserii aveți? Pictori? Ziaristi? Profesori? O! Asta ne onorează...

Intr-adevăr, familia Brazzeau, proprietara restaurantului „La Oala mare”, muncește mult. Josette dirijează sala de mese. Soțul ei, Jean, se ocupă de bucătărie, iar Eveline ține contabilitatea, face cumpărături, ba uneori își ajută tatăl și atunci intră în restaurant cu bereta și halat alb.

„Clienții continuă să sosească mereu. Josette se oprește o clipă în loc, privind preocupată în jur de parcă ar alege un loc cît mai bun pentru noii veniți. Și deși mai e liberă numai o singură mîsuță, destul de prost așezată, chiar lîngă paravanul care maschează ingenios ușa ce duce în bucătărie, d-na Josette se îndreaptă spre ea de parcă ar fi cea mai bună din salon. Apoi aduce lista de bucate și o oferă femeii celei mai în vîrstă, așezate în capul mesei, ajutînd-o să aleagă:

— Astăzi avem languste proaspete. Au sosit cu avionul din Africa de Sud. Eveline abia s-a întors de la aeroport. Vinul...

Apoi devine foarte atentă, căutînd să deslușească un zgomot ce răzbate din afară.

O mașină se apropie de restaurant și stopează brusc. Un pocnet de ușa și înăuntru intră grăbit dl. Mejou. E ca de obicei în formă și ceva mai însuflețit de cum îl știm. Se apropie de masa noastră și rostește solemn:

— Autoritățile vă pun la dispoziție, pentru o călătorie în așezările de pigmei, două mașini și benzină. Totul gratuit — subliniază el — și în afara programului.

Cei din jurul nostru ne privesc curioși. Dl. Mejou ne lămurește:

— E o rezervă etnografică, în plină junglă. Dar mai întîi o să vizităm cascada Bouali. De obicei toți cei care vin în Republica Central-Africană vor să vadă cascada. Evident, nu e Victoria, dar Bouali e mai înaltă cu cinci metri decît Niagara. André Gide, care a fost pe aici, a scris și el despre Bouali...

Ce a scris? — Incerc să-mi amintesc. — Se pare că nimic deosebit. Cîteva cuvinte. Africa are doar atîtea cascade, căci fluviile ei n-au albiei netede, încît uneori cad de la mare înălțime, trebuie să taie stînci, să clo-cotească, să spumege la poalele unor masive de granit.

Fără cuvinte
Desen de A. Nekrasov

— E departe de aici Bouali? Sînt vreo 200 de kilometri?

— Mai puțin. Ceva mai puțin. O să vă placă...

— Cascada?

— Și ea, evident. Dar am impresia că cel mai mult o să vă placă jungla. E spre sud-vest. Acolo sînt pigmeii...

Părăsim Bangui și o luăm pe un drum care duce spre nord-vest. Curînd ne depășește un uriaș autocamion de zece tone. S-a ivit ca o nălucă dintr-un nor de praf roșietic și a trecut pe lîngă noi cu o viteză amețitoare și un zgomot asurzitor. Praful iscat răzbate în mașina noastră, lipindu-se de toți porii și pricinuindu-ne mîncărimi în gît.

Dl. Mejou oprește și ascultă cu luare aminte. Satanicul duduie s-a potolit, amortizat de distanță.

— Zilele trecute s-a întîmplat aici o mare tragedie — ne spune el. Au murit doi tineri, soț și soție. Aveau un singur copil, de cîteva luni. Pruncul se afla într-un coș, agățat deasupra banchetei din spate. A fost proiectat pe fereastră cu coș cu tot, dar n-a avut nici o zgrietură, în schimb a rămas orfan de ambii părinți. Ce tragedie...

Înaintăm cu multă prudență, dar din spate răzbate pînă la noi clacsonul unei alte mașini care și ea ne depășește.

— Pe aici nu se poate circula cu viteză mică, pentru că trebuie să înghiți mereu praf. Dar nici nu poți mîna prea tare, pentru că nu vezi ce e în față. Se pare că așa au murit bietii tineri; au vrut să scape de praf și s-au ciocnit cu un camion.

— D-le Mejou, oprește, te rog, în satul ăsta. Mulțumesc. Cum îi zice, știi?

— Pe aici satele au adesea numele tribului.

— Dar cîte triburi sînt în țară?

— Vreo 40. Unele sînt mari: banda, gbaia, azande. În sud, lîngă hotarul cu Congo, locuiește populația bantu. Pe aici trăiește tribul banda.

— Are alfabet?

— Nu, nici celelalte n-au. Am aflat că o comisie specială studiază limba sango, cea mai răspîndită în țînut, dar e greu de obținut rezultate din pricina fărîmițării prea mari, a numărului de limbi atît de deosebite între ele.

Dar de ce s-a întristat deodată însoșitorul nostru? Oprește mașina și scrutează zarea.

— Ne-am rătăcit — ne mărturisește el. Undeva pe aici trebuia să fie un indicator, dar nu l-am observat.

Mai înaintează cîteva metri și tocmai vrea să întoarcă cînd în depărtare se ivește un nor de praf. Din partea opusă vine o „Simca”. Șoferul ei schimbă cîteva cuvinte cu dl. Mejou și apoi amîndoi izbucnesc în ris. Cîteva minute mai tîrziu ajungem la o intersecție, unde se află un indicator destul de mare — cum de nu l-am văzut?

Pe el scrie negru pe alb:

Bouali — 3 km.

Damara — 120 km.

Drumul se bifurcă din nou. Dl. Mejou întoarce la dreapta spre Mbali, un afluent al fluviului Oubangui.

— Știi unde era să ajungem? — ne întrebă însoșitorul nostru amuzat. La o închisoare politică.

Cascada e într-adevăr frumoasă. Ramificat în cîteva brațe, riul Bouali se avîntă în văzduh, după care se prăvălește în jos izbindu-se zgomotos de stînci. Jeturile de apă se rup, se prefac în stropi și sclipesc în soare. Deasupra cascadei plutește un nor subțire de ceață. Lîngă ea se află clădirea albă a unei centrale electrice, înconjurată de sumedenie de coșuri și cisterne. E cea mai mare hidrocentrală electrică din Republica Central-Africană. Dar consumă numai o mică parte din energia cascadei...

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

U. R. P. — Slatina; GHEORGHIADE MARINISIS — Șimleul Silvaniei; **K. R.** — Pașcani; **PETRU FOREL** — Deva; **M. V.** — Zădăreni (Arad); **SALVADORE** — Cimpina; **U. E. E.** — Timișoara; **ION BREBENEL** — Brăila; **D. S.** — Muscel; **BRATU FANEL** — Orașul Gh. Gheorghiu-Dej; **PESCARU** — Tg. Mureș; **TOM W.** — Clăid; **I.M.B.** — Călan; **B. T.** — București; **F. L.** — Pitești; **STUDENTUL Complex-Timișoara**; **I. C.** — Boteni (Argeș); **AL. GEORGESCU** — Pașcani; **BIDA M. BIDA** — Caransebeș; **RELU** — București: Revenim asupra unei probleme pe care am mai explicat-o în coloanele noastre: de cele mai multe ori, la tineri, este o consecință a hiperexcitabilității nervoase, a temperamentalului, a timidității, a unei inhibiții nervoase (de origini diverse: educație, practici dăunătoare), a inexperienței etc., etc. Fiind deci o tulburare funcțională, tratamentul se va adresa intrinseciv „cercului vicios” prin autosugestie, hidroterapie, gimnastică, sport, viață în aer liber, neurotonice: stricnină, Fosfobion, vit. B₁, fortiss. (serii lunare de 10 zile). Folcisteină (conform indicațiilor din prospect), sedative (Clordelazin, bromuri, Meprobam etc.) La început, înainte de momentul oportun se vor lua 1—2 tabl. Bromoval și 1 drajeu Napoton.

VIVIANA PAVELESCU — București: Nu credem că e vorba de un reumatism, ci mai degrabă de poliartralgii pentru care curele balneare (Amara, Herculane sau Techirghiol), serii de injecții lunare cu Siodin și vit. B₁ fortiss (cite 1 fiolă la 2 zile) asociate cu antalgice (Sirenon 3/zi sau Pyran 3/zi sau Alindor 2—4/zi) vă pot fi utile.

DAN CĂLINA — București: Nu, nu dăm și sfaturi de medicină veterinară. Angurul lucru pe care vi-l putem spune despre purici, „dogului” dv. este: „se pare că un număr rezonabil de purici sînt bineveniți oricărui ciine, deoarece îi împiedică să mediteze cu tristețe asupra situației sale de „ciine” (Edward Noyes Westcott). Așa o fi ??

RAMURĂ MĂSLIN — Bihor: Reglementații mai întii regimul excluzând toate alimentele fermentescibile: varză, cartofi, fasole etc. Luați după mese cite 2—3 tabl. carbo medicinalis, nu beți la mese și folosiți cealuri medicinale (de chimion, de sunătoare, de izmă).

ZAZA — Arad: Puteți înlocui injecțiile cu Testasin prin Testolent (1 fiolă la 25 zile profund intramuscular) asociat cu Placenta Filatov (serii de 25 injecții de 4—5 ori pe an, 1 fiolă/zi cu 1—2 luni pauză).

MIRCEA H. — București: S-a statornicit prin tradiție că baia de aburi e rezervată exclusiv bărbaților. Nu există nici un fundament științific pentru această opinie. Soția dv. poate face și ea astfel de băi.

V. V. — Brașov: Vă sîntem recunoscători pentru materialul documentar pe care ni l-ați trimis. Vă promitem să-l folosim pentru a putea spune împreună cu dv.: „Sănătatea bate la ușa noastră; de ce să nu-i deschidem?”

AGATHA G. — Craiova: 1) Scrieți din nou clinici respective și credem că vi se va răspunde, deoarece în principiu defecțiunea este remedială. 2) Virilismul pilar este de obicei urmarea unui exces de secreție de hormoni androgeni ai ovarului, care se traduce la femeie prin apariția unor semne de masculinizare, cum este prezența pilozității pe torace, bărbie și buza superioară (hipertroză). Diagnosticul poate fi însă precizat numai printr-un examen hormonal al eliminărilor de 17 cetosteroidi în urină. 3) Da, prin tratarea corectă a afecțiunii endocrine cu hormoni estrogeni, corticosteroidi și, eventual, extracte de tiroidă (în cazul asocierii unui hipotiroidism), care va duce la regularizarea ciclului menstrual și uneori la ameliorarea hipertroziei androgenice. 4) Cum masculinizarea se petrece fără o defeminizare, aceasta este de cele mai multe ori posi-

bilă, copiii de sex masculin născându-se normali; la fetițe, dezvoltarea sexuală poate fi însă uneori afectată.

EMMA A. B. — Galați: 1) Rezultate bune dă tratamentul cu produsul Antalcol, mai ales dacă bolnavul dorește și el să se dezintoxice. Se administrează primele 4 zile cite 2 cpr. (1 g) Antalcol pe nemincate. A 4-a zi se efectuează o probă de sensibilizare prin ingestia a 100—200 ml din băutura alcoolică preferată, la 2 ore după ce bolnavul a luat un ceai cu o felie de piine, consumate o oră după Antalcol. După fiecare 4 zile, doza se va reduce cu 1/4 comprimat, cînd se va controla din nou starea de sensibilizare a bolnavului. Se va continua astfel cu doze mici timp de 1—2 luni, după caz. 2) Într-adevăr, între 45—55 de ani (în medie 48 de ani), dar se poate întimpla și la 40 de ani, sau, mai tirziu, după 60 de ani, fără ca fenomenul să fie anormal. Impotriva dismenoreei se recomandă un tratament simptomatic cu calciu bromat sau clorură de calciu, aspirină, Progesteronul, administrat în medie 10 mg/zi cu 7—10 zile înainte, suprimă de obicei dismenoreea.

MARIUS MĂRGĂRIT — București: Dacă vă veți căsători, problema se va rezolva. Se vor produce probabil la început fenomene de inhibiție psihică, dar veți putea avea copii și aceștia nu vor fi în nici un caz „demenți” din această cauză. Citiți pentru tratament răspunsul dat sub U. R. P. — Slatina și celorlalți.

M. N. — București: După părerea noastră, este vorba de o micoză (ciupercă) interdigitală și plantară. Vă recomandăm pensulații cu: Rp. Iod Metaloidic 0,60 g, acid salicilic 0,30 g, acid benzoic 0,30 g, benzoat de sodiu 1,20 g, alcool 95° 30 g. Apoi aplicații cu pomada Jadit (se eliberează cu rețetă medicală).

VOICU GELU — Galați: Vă rugăm să repetați întrebările.

L. I. — Caracal: Sinteți desigur un „hipervagotonic”, tulburare neurovegetativă care se însoțește și de labilitatea stărilor sufletești. 2—3 comprimate de Bergonal + 1—2 cpr. de Napoton/zi pot fi bune paleative, dar atîta tot. Ar fi bine să consultați și un neurolog.

M. NICCOLO — Adjud: Veți face 2 cure mixte, separate prin pauze de cite o lună, constituite fiecare din 6 000 000 u. penicilină (Moldamin) și 15 injecții bismutice. Mai departe, tratamentul va fi completat cu 5—6 cure bismutice. În pauzele dintre cure puteți lua — dacă nu prezentați intoleranță — iod sub diverse forme, eventual Iozinol pe gură (10—20 picături de 2—3 ori pe zi).

COTESCU II — București: De vreme ce R.E.W. și L.c.r. sînt normale, prezumțiile dv. alarmiste apar lipsite de obiect. Totuși, pentru liniștirea dv., adresați-vă Centrului dermato-venerologic al Ministerului Sănătății din București, Spitalul Colentina, str. Al. Grozovici 2.

C. MARIA — Mangalia: 1) Synalar ameliorează afecțiunea, dar se poate procura numai pe bază de prescripție medicală. În absența produsului, aplicați pe pielea atacată de psoriasis: Rp. Ulei cadini puriss. 20 g., crisarobină 1g., rezorcină 2 g., vaselină 50 g., lanolină 20 g., oxid de zinc 5 g.

M. I. Sebiș, Arad: Ser neurotonic, fosfobion, cacodilat de sodiu, Napoton etc., etc. sînt simple paleative. Singurele „leacuri” într-adevăr radicale sînt — am mai spus-o și repetăm și pentru dv. — voința de a renunța la obicei și căsătoria.

LION — Oradea: Poate avea consecințe nervoase (impotență prin inhibiție psihică). Pentru tratament vedeți răspunsul dat mai sus sub U. R. P. — Slatina și celorlalți.

N. IONESCU — Cluj: 1) Da, pentru că... 2) Citiți răspunsul dat mai sus sub LION — Oradea. 3) Da. 4) Pentru tratament citiți același răspuns.

Reînnoiți din timp abonamentele

veac nou

vă oferă informații de actualitate,
noutăți științifice și tehnice,
reportaj și literatură,
teatru, cinema, modă, sport,
varietăți,
sfaturi practice.

Săptămînal în 12 pagini

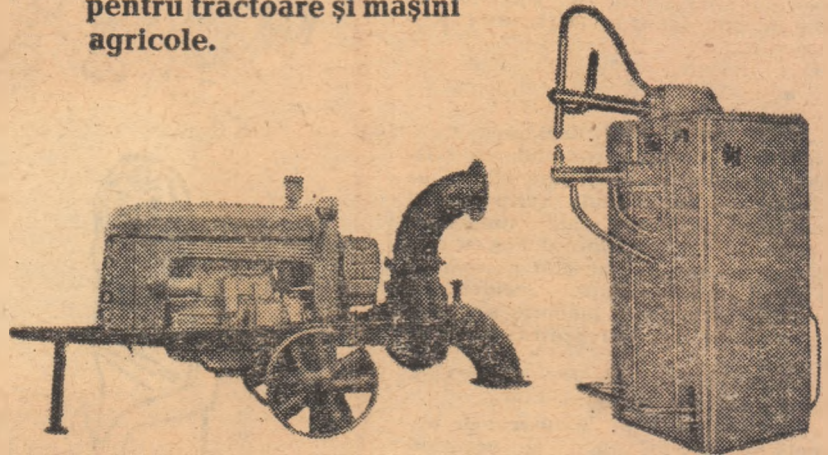
Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R. și de către factorii poștali.

UZINA DE REPARAȚII GALAȚI

EXECUTĂ

pe bază de repartitie și comandă fermă următoarele produse:

- agregate de pompare tip D. 108—12
- mașină de punctat electrică
- nicovale tip : 63 kgr, 100 kgr, 150 kgr
- role simple și duble S. 80
- diverse piese de schimb pentru tractoare și mașini agricole.

MICA ȘI MAREA PUBLICITATE

ISIAP

AGENTIA DE PUBLICITATE

Str. Eforiei nr. 6 București Tel. 16 79 45
RECLAMĂ EFICIENTĂ PRIN
PUBLICAȚIILE ADMINISTRATE DE I.S.I.A.P.

Intreprinderea

„Mătasea roșie

Cisnădie, județul Sibiu,

produce:

— Țesături de mătase pentru căptușeli într-un sortiment variat.

— Țesături de mătase pentru rochii tratate neșifonabil.

— Țesături sintetice matlasate pentru capoate și confecții de copii, hanorace matlasate și căptușeli matlasate.

